

Szociális és Munkaügyi Minisztérium

Tájékoztató

**fogyatékosághoz és egészségkárosodáshoz
kötődő ellátásokról és szolgáltatásokról**

2010

Szociális és Munkaügyi Minisztérium

Lakossági Tájékoztatási és Tanácsadási Osztály

Felelős kiadó: dr. Veres Gábor
Szerkesztő: Ruminé Szíjártó Ildikó

A minisztérium postacíme:
1373 Budapest, Postafiók 609.

A minisztérium központi telefonszámai:
472-8000 (V. Alkotmány utca 3.)

Az Ügyfélszolgálati Iroda elérhetőségei:
Címe:
Budapest, V. Hold u. 1.

	Telefon	E-mail
szociális ügyek, családtámogatás, nyugdíj	428-9944	ugyfelszolgalat@szmm.gov.hu
munkajog	428-9941	info@lab.hu

Ügyfélfogadási idő:
hétfőtől-csütörtökig 9-15 óráig
pénteken 9-13 óráig

A minisztérium honlapjának címe:
www.szmm.gov.hu

TARTALOMJEGYZÉK

Előszó	3
A fogyatékos személyek jogai, az esélyegyenlőség célterületei	4
A fogyatékos személyt megillető jogok	4
Az esélyegyenlősítés célterületei	5
A rehabilitáció	6
Országos Fogyatékosügyi Program	7
A tartósan beteg, illetőleg súlyosan fogyatékos személyeket megillető pénzbeli ellátások	8
Fogyatékosági támogatás	8
Vakok személyi járadéka	12
Rokkantsági járadék	12
Egészségkárosodott személyek szociális ellátásai	13
Átmeneti járadék	13
Rendszeres szociális járadék	14
Bányász dolgozók egészségkárosodási járadéka	15
Természetbeni ellátások és szolgáltatások	19
Közgyógyellátás	19
Normatív tankönyvtámogatás	25
Étkezési térítési díjkedvezmény	26
Szociális alapszolgáltatások	28
Étkeztetés	28
Házi segítségnyújtás	28
Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	29
Támogató szolgáltatás	29
Nappali ellátás	31
Szakosított ellátási formák	32
Fogyatékos személyeket ellátó intézmények	32
Lakóotthon	33
Egyéb kedvezmények	37
Személyi jövedelemadó-kedvezmény	37
Gépjárműadó fizetése alóli mentesség	39

Utazási kedvezmény	40
Utazási költségtérítés	41
A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési és egyéb kedvezményei	43
Gépkocsi szerzési támogatás	43
Személygépkocsi átalakítási támogatás	44
Közlekedési támogatás	44
Parkolási Igazolvány	46
Akadálymentesítési támogatás	48
A tartósan beteg, illetőleg súlyosan fogyatékos beteg hozzátartozója részére folyósítható pénzbeli ellátások	50
Magasabb összegű családi pótlék	50
Gyermekgondozási segély	52
Ápolási díj	53
Felhasznált joganyag	57
Mellékletek	58
A magasabb összegű családi pótlékra jogosító betegséget vagy fogyatékoságot megállapító igazolás kiadására jogosult szakorvos	63
Érdekvédelmi szervezetek	65
Engedélyezett támogató szolgálatok	70
Tájékoztatót segítő honlapok	74

ELŐSZÓ

A fogyatékossgal élő gyermekek és felnőttek életét megkönnyíteni, élhetőbbé, korlátoktól mentesebbé tenni már önmagában komoly elhivatottságot jelentő feladat. Minden egyes szakember, aki az egészségügyi, szociális, oktatói-nevelői területen ehhez a munkához kapcsolódik, kiemelkedő emberi nagyságról, komoly szakmai felkészültségről tesz tanúbizonyságot.

Az elmúlt időszak hazai eredményei egyaránt adnak okot a bizakodásra, és hívják fel a figyelmet az előttünk álló feladatokra. A fizikai akadálymentesítés mellett szükség van a kommunikációs akadálymentesítésre is, hogy látványosan csökkenjen a társadalom közönye, idegenkedése a fogyatékossgal élőkkel szemben. Nemcsak a segítségnyújtást kell kulcsfontosságúnak tekintenünk, hanem egyúttal minden állampolgár számára meg kell teremtenünk a valóban minőségi, emberhez méltó, „élhető élet” feltételeit is. Ezek a szándékok nem valósíthatók meg kizárólag minisztériumi, hivatali intézkedésekkel, a sikerek mindig több szereplőn, mindannyiunkon múlnak.

Világossá kell tennünk, hogy teljes értékű személyeknek tekintjük a fogyatékos társainkat, nem pedig másoknak, betegeknek vagy szánalomra méltóknak.

Emberi kapcsolataink, a társadalom valódi értékét az is meghatározza, mennyire adatik meg embertársainknak az esély arra, hogy boldogabb, tartalmasabb, teljesebb értékű életet élhessenek. Valamennyi állampolgár számára, akár egészséges, akár valamilyen betegséggel, fogyatékossgal kell élnie. Közös célunk, hogy elősegítsük a társadalmi integrációt, a társadalmi összetartozást és az életkörülmények javítását, érvényesítsük az emberi méltóság és az egyenlő bánásmód elvét.

Jelen kiadványunk ennek szellemében kíván segítséget nyújtani a tájékozódásban, egyúttal igyekszik hasznos és aktuális információkkal szolgálni a fogyatékossgal élők ellátásában résztvevő szakemberek és valamennyi érdeklődő, felelősen gondolkodó állampolgár számára.

Budapest, 2010. január

A FOGYATÉKOS SZEMÉLYEK JOGAI, AZ ESÉLYEGYENLŐSÍTÉS CÉLTERÜLETEI

A fogyatékossgal élő emberek a társadalom egyenlő méltóságú, egyenrangú tagjai, akik a mindenkit megillető jogokkal és lehetőségekkel csak jelentős nehézségek árán, vagy egyáltalán nem képesek élni. Az Országgyűlés a fogyatékossgal élő emberek hátrányainak enyhítésére, esélyegyenlőségük megalapozása, illetve a társadalom szemléletmódjának alakítása érdekében elfogadta a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvényt.

A törvény célja a fogyatékos személyek jogainak, a jogok érvényesítési eszközeinek meghatározása, továbbá a fogyatékos személyek számára nyújtandó komplex rehabilitáció szabályozása, és mindezek eredményeként a fogyatékos személyek esélyegyenlőségének, önálló életvitelének és a társadalmi életben való aktív részvételének biztosítása.

A törvény deklarálja, hogy a tervezési, döntési folyamatok során kiemelten kell kezelni a fogyatékos személyek sajátos szükségleteit, a fogyatékos személyeket érintő döntések során tekintettel kell lenni arra, hogy a fogyatékos személyek a társadalom és a helyi közösség egyenrangú tagjai, ezért meg kell teremteni azokat a feltételeket, amelyek lehetővé teszik számukra a társadalmi életben való részvételt.

A fogyatékos személyt megillető jogok

Környezet

A fogyatékos személynek joga van a számára akadálymentes, továbbá érzékelhető és biztonságos épített környezetre.

Kommunikáció

A fogyatékos személy számára biztosítani kell az egyenlő esélyű hozzáférés lehetőségét a közérdekű információkhoz, továbbá azokhoz az információkhoz, amelyek a fogyatékos személyeket megillető jogokkal, valamint a részükre nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatosak.

Az információs társadalom nyújtotta lehetőségek erősítik az esélyegyenlőséget a fogyatékos személyek számára. A fogyatékos személyt az információs esélyegyenlőség megilleti az információs társadalmi szolgáltatások igénybevételekor.

Közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés

A fogyatékos személy számára a törvényben meghatározottak szerint - figyelembe véve a különböző fogyatékosági csoportok eltérő speciális szükségleteit - biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést.

A közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása érdekében a fogyatékos személy az önálló életvitelét segítő kutyáját - külön jogszabályban meghatározottak szerint - beviheti a közszolgáltatást nyújtó szerv, intézmény, szolgáltató mindenki számára nyitva álló területére.

Közlekedés

A közlekedési rendszereknek, továbbá a tömegközlekedési eszközöknek, utasforgalmi létesítményeknek - beleértve a jelző- és tájékoztató berendezéseket is - alkalmasnak kell lenniük a fogyatékos személy általi biztonságos igénybevételre.

Közhasználatú parkolóban a közlekedésében akadályozott fogyatékos személyek számára - a külön jogszabály szerint - megfelelő számú és alapterületű parkolóhely kialakításáról kell gondoskodni.

Támogató szolgálat, segédeszköz

A fogyatékos személy részére biztosítani kell a fogyatékosága által indokolt szükségleteinek megfelelő támogató szolgálat igénybevételét, továbbá segédeszközt.

Az esélyegyenlősítés célterületei

Egészségügy

A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során figyelemmel kell lenni a fogyatékoságából adódó szükségleteire.

A fogyatékos személy számára biztosítani kell - a fogyatékoságával összefüggésben - az állapota javításához, az állapotromlása megelőzéséhez szükséges rendszeres és hatékony egészségügyi ellátást.

Oktatás, képzés

A fogyatékos személynek joga, hogy állapotának megfelelően és életkorától függően korai fejlesztésben és gondozásban, óvodai nevelésben, iskolai nevelésben és oktatásban, fejlesztő felkészítésben vegyen részt a közoktatásról szóló törvényben meghatározottak szerint.

A fogyatékos személy óvodai nevelését, iskolai nevelését és oktatását ellátó óvodát és iskolát a szülő választja ki a szakértői és rehabilitációs bizottság véleménye alapján.

Foglalkoztatás

A fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult.

Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti.

Lakóhely

A fogyatékos személynek joga van a fogyatékoságának, személyes körülményeinek megfelelő - családi, lakóotthoni, intézményi - lakhatási forma megválasztásához.

Kultúra, sport

A fogyatékos személy számára lehetővé kell tenni a művelődési, kulturális, sport- és más közösségi célú létesítmények látogatását.

A rehabilitáció

A fogyatékos személynek joga van a rehabilitációra. E jog érvényesítését rehabilitációs szolgáltatások, ellátások biztosítják. E feladatok ellátására a Kormány közalapítványt hoz létre.

A rehabilitációs szolgáltatás, ellátás

A közalapítvány a fogyatékos személyek rehabilitációjának megvalósulása érdekében az alábbi szolgáltatásokat nyújtja:

- a fogyatékos személy meglévő, illetve fejleszhető képességeinek megfelelő programtervezetek kidolgozásához olyan szempontrendszer kiadása, amely magában foglalja a rehabilitációs folyamat során elért képességfejlődés rendszeres felmérését, és lehetővé teszi a rehabilitációs program szükség szerinti módosítását, továbbfejlesztését;
- a rehabilitációs programban megjelölt szolgáltatásokhoz, ellátásokhoz való hozzáférés megszervezése;
- a rehabilitáció folyamatában közreműködő szervezetekkel, személyekkel való együttműködés, a rehabilitációs tevékenységük figyelemmel kísérése;

- a segédeszköz, valamint a segédeszköz-ellátás fejlesztés irányainak kidolgozása;
- a segítő szolgálatok, illetve azok hálózatának kialakításánál figyelembe veendő szempontok kidolgozása;
- a rehabilitációs folyamatban összegyűjtött tapasztalatok alapján szakmai-módszertani ajánlások kidolgozása;
- a szolgáltatást nyújtó szervezetekkel és az általuk nyújtott rehabilitációs szolgáltatásokkal kapcsolatos adatok, információk gyűjtése a fogyatékos személyek, családtagjaik, segítők tájékoztatása érdekében.

Országos Fogyatékosügyi Tanács

A Kormány fogyatékosüggyel kapcsolatos feladatainak ellátását az Országos Fogyatékosügyi Tanács segíti.

A Tanács a fogyatékos személyekkel összefüggő döntések meghozatalában kezdeményező, javaslattevő, véleményező és koordináló, a döntések végrehajtásának folyamatában elemző és értékelő tevékenységet végez.

Véleményezi a fogyatékos személyeket érintő jogszabályok tervezeteit; javaslatot tesz a fogyatékos személyeket érintő döntésekre, programokra, jogi szabályozásra; részt vesz a fogyatékos személyek ügyeit érintő tevékenységek koordinálásában, rendszeresen tájékoztatja a Kormányt a fogyatékos személyek élethelyzetének alakulásáról.

A TARTÓSAN BETEG, ILLETŐLEG SÚLYOSAN FOGYATÉKOS SZEMÉLYEKET MEGILLETŐ PÉNZBELI ELLÁTÁSOK

Fogyatékosági támogatás

A fogyatékosági támogatás a súlyosan fogyatékos személy részére járó pénzbeli juttatás.

A támogatás célja, hogy - a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül - anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.

Fogyatékosági támogatásra az a 18. életévét betöltött súlyosan fogyatékos személy jogosult, aki

- látási fogyatékos,
- hallási fogyatékos,
- értelmi fogyatékos,
- autista,
- mozgásszervi fogyatékos, vagy
- halmozottan fogyatékos

és állapota tartósan vagy véglegesen fennáll, továbbá önálló életvitelre nem képes vagy mások állandó segítségére szorul.

Látási fogyatékos személynek tekinthető:

Akinek segédeszközzel vagy műtéti úton nem korrigálható módon látóképessége teljesen hiányzik, vagy alig látóként minimális látásmaradvánnyal rendelkezik és ezért kizárólag tapintó-halló életmód folytatására képes.

Hallási fogyatékos személynek tekinthető:

Akinek hallásvesztése olyan mértékű, hogy a beszédnek hallás útján történő megértésére segédeszközzel sem képes, feltéve, hogy halláskárosodása mellett a hangzó beszéd érthető ejtése elmarad, vagy halláskárosodása 25. életévét megelőzően következett be.

Értelmi fogyatékos személynek tekinthető:

Akinek értelmi akadályozottsága – genetikai, illetőleg magzati károsodás vagy szülési trauma következtében, továbbá tizennegyedik életévét megelőzően bekövetkező súlyos betegsége miatt – középsúlyos, vagy annál nagyobb mértékű.

Autistának tekinthető:

Akinek állapota a személyiség egészét érintő fejlődés átható zavara miatt, az autonómia-tesztek alapján súlyosnak vagy középsúlyosnak minősíthető.

Mozgásszervi fogyatékos személynek tekinthető:

Akinek – a mozgásrendszer károsodása, illetőleg funkciózavara miatt – helyváltoztatásához a külön jogszabályban meghatározott segédeszköz állandó és szükségszerű használata szükséges, (ideértve azt a mozgásszervi okból állandó jelleggel ágyhoz kötött személyt is, aki a segédeszköz használatára állapota vagy állapotrosszabbodása miatt nem képes), vagy mozgásszervi betegsége miatt állapota segédeszközzel eredményesen nem befolyásolható.

Halmazottan fogyatékos személynek tekinthető:

Akinek a fenti súlyos fogyatékoságok közül legalább két fogyatékosága van, valamint akinek hallásvesztése olyan mértékű, hogy a beszédnek hallás útján történő megértésére segédeszközzel sem képes, és látási, vagy értelmi, vagy mozgásszervi fogyatékos, és állapota tartósan vagy véglegesen fennáll, továbbá önálló életvitelre nem képes, vagy mások állandó segítségére szorul.

A fogyatékosági támogatás összege

A támogatás havi összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének (2010. január 1-től 28.500 forint),

65%-a (2010. január 1-től 18.525 forint): ha az igénylő látási, hallási, értelmi, vagy mozgásszervi fogyatékos, illetve autista,

80%-a (2010. január 1-től 22.800 forint): ha az igénylő halmazottan fogyatékos személy, vagy ha az igénylő látási, értelmi, vagy mozgásszervi fogyatékos, vagy autista, feltéve, hogy az önkiszolgáló képessége teljesen hiányzik.

Ha a vakok személyi járadékában részesülő személy fogyatékosági támogatásra tart igényt, a fogyatékosági támogatás - a vakok személyi járadékának megszüntetését követően -

65%-ban illeti meg, ha nem kéri az önkiszolgálási képesség vizsgálatát,

80%-ban akkor, ha önkiszolgálási képességének hiányát állapítják meg.

A fogyatékosági támogatás igénylésének rendje

A fogyatékosági támogatás iránti kérelmet a Magyar Államkincstár által rendszeresített nyomtatványon vagy elektronikus úrlapon kell előterjeszteni a Magyar Államkincstár kérelmező lakóhelye, tartózkodási helye szerint illetékes regionális igazgatóságánál.

A fogyatékosági támogatás iránti kérelem legkorábban abban a hónapban nyújtható be, amelyben a kérelmező a tizennyolcadik életévét betölti.

A támogatás iránti kérelemhez mellékelni kell a kérelmező háziorvosa, bentlakásos szociális intézményben élő kérelmező esetén az intézmény orvosa által kiállított orvosi beutalót, valamint a fogyatékoságot igazoló orvosi dokumentációt.

Az orvosi beutalóban a háziorvos

- nyilatkozik arról, hogy a rendelkezésre álló orvosi dokumentáció a súlyosan fogyatékos állapot minősítésére alkalmas-e,
- véleményt ad a kérelmező önálló életvitelre való képességének és önkiszolgálási képességének minősítéséhez,
- nyilatkozik arról, hogy ha a kérelmező szakértői bizottság általi személyes vizsgálata szükséges, a vizsgálatot a kérelmező lakóhelyén, tartózkodási helyén vagy a vizsgálatot végző szervnél indokolt-e elvégezni.

Amennyiben a kérelmező nem rendelkezik a minősítéséhez szükséges iratokkal, a súlyos fogyatékoság minősítésének előkészítése érdekében a háziorvos gondoskodik a megfelelő szakvizsgálatok elvégzéséről.

Az Igazgatóság a pontatlanul vagy hiányosan kitöltött, illetve az orvosi dokumentáció nélkül benyújtott kérelem esetén a kérelmezőt tíz munkanapos határidővel hiánypótlásra szólítja fel.

Ha a kérelmező a kérelemhez az Országos Rehabilitációs és Szociális Szakértői Intézetnek a súlyos fogyatékoság minősítését tartalmazó, érvényes és hatályos szakhatósági állásfoglalását vagy szakvéleményét nem csatolta, az Igazgatóság a kérelmező által benyújtott orvosi dokumentáció megküldésével

- a súlyos fogyatékoság fennállása,
- az önkiszolgálási képesség,
- a súlyos fogyatékoság fennállása esetén felülvizsgálatának szükségessége,
- a felülvizsgálat szükségessége esetén annak időpontja

kérdésében - szakhatósági állásfoglalás kiadása céljából - megkeresi a szakértői bizottságot.

A kérelmező a súlyos fogyatékoság minősítése céljából személyes megjelenésre kötelezhető. Ha a kérelmező a jogkövetkezményekről való tájékoztatást tartalmazó felhívás ellenére nem jelenik meg, az Igazgatóság az eljárást megszüntetheti.

Ha a rendelkezésre álló orvosi dokumentáció nem alkalmas a szakhatósági állásfoglalás kialakítására, a szakértői bizottság a kérelmezőt a fogyatékoság jellegének megfelelő szakvizsgálatra utalja be, illetve vizsgálat céljából felhívhatja a szakértői bizottság előtti személyes megjelenésre is.

Ha a kérelmező személyes vizsgálata szükséges, a szakértői bizottság a vizsgálatot - a háziorvos javaslatától függően - a kérelmező lakóhelyén, tartózkodási helyén (bentlakásos szociális intézményben élő kérelmező esetén az intézményben) vagy szakértői bizottság telephelyén végzi el.

Az Igazgatóság a határozat közlésével egyidejűleg a szakértői bizottság szakhatósági állásfoglalását is közli a kérelmezővel.

A vakok személyi járadékában részesülő látási fogyatékos személy, vagy a magasabb összegű családi pótlékban részesülő személy fogyatékosági támogatásra csak akkor szerezhet jogosultságot, ha a vakok személyi járadékára való jogosultságáról lemond.

Ha a támogatásra vonatkozó igényt jogerősen megállapítják, az ellátás a kérelem benyújtásától esedékes. A fogyatékosági támogatást a Kincstár havonta utólag, a tárgy hónapot követő hónap 5. napjáig folyósítja.

Ha a támogatásra való jogosultság a fogyatékos személy halála miatt szűnik meg, az elhalálozás hónapjára járó támogatást a vele közös háztartásban együtt élt közeli hozzátartozó, ennek hiányában az örökös veheti fel a halál napjától vagy a hagyatéki átadó végzés jogerőre emelkedésétől számított egy éven belül.

Ha a fogyatékosági támogatásra irányuló kérelmet azért utasították el, mert a kérelmező ügyfél nem súlyosan fogyatékos, az elutasító határozat jogerőre emelkedését követő egy éven belül előterjesztett újabb fogyatékosági támogatás megállapítására irányuló kérelemre a bizonyítási eljárást csak abban az esetben kell lefolytatni, ha az orvos igazolja, hogy az igénylő állapota az elutasítás óta rosszabbodott; egyébként - a jogszabályváltozás esetét kivéve - a kérelmet érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítani.

A súlyosan fogyatékos állapot fennállását - ha a szakhatósági állásfoglalás eltérően nem rendelkezik - öt évenként az orvos-szakértői szerv felülvizsgálja.

A fogyatékosági támogatásban részesülő, illetve annak gondnoka a jogosultság feltételeit érintő lényeges tények, körülmények megváltozásáról 15 napon belül köteles értesíteni a kincstárt.

Amennyiben a jogosult három hónapot meghaladó időtartamra távozik az Európai Unió tagállamának vagy az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes más államnak, illetve annak az államnak a területére, amelynek állampolgára az Európai Közösség és tagállamai, valamint az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban nem részes állam között létrejött nemzetközi szerződés alapján a szabad mozgás és tartózkodás joga tekintetében az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes állam állampolgárával azonos jogállást élvez, az ellátást folyósító Igazgatóság - az ügyben keletkezett iratoknak a Közép-magyarországi Regionális Igazgatósághoz történő egyidejű áttételével - a támogatás folyósítását megszünteti. A Közép-magyarországi Regionális Igazgatóság - a jogosultsági feltételek változatlan fennállása esetén - a fogyatékosági támogatást a magyarországi lakóhely szerinti folyósítás megszüntetését követő hónap első napjától folyósítja.

Vakok személyi járadéka

2001. június 30-ig a 18. életévét betöltött erősen látáscsökkenett vagy vak személy részére a vakok személyi járadékát állapították meg. 2001. július 1-jétől új jogosult részére a vakok személyi járadékát nem lehet megállapítani.

A súlyosan látási fogyatékos személy a fogyatékosági támogatás megállapítását kérheti.

Az a személy, akinek részére a vakok személyi járadékát folyósítják, a fent leírtak szerint kérheti a járadék helyett a fogyatékosági támogatás megállapítását.

Rokkantsági járadék

Rokkantsági járadékra jogosult a 18. életévét betöltött személy, ha 25. életévének betöltése előtt teljesen munkaképtelenné vált, illetve 80%-os vagy azt meghaladó mértékű egészségkárosodást szenvedett.

Összege

A 2010. január 1-je után megállapításra kerülő rokkantsági járadék összege 33.300 forint.

A rokkantsági járadékot az igénylő vagy törvényes képviselője által írásban előterjesztett kérelem alapján a lakóhely szerint illetékes regionális nyugdíjbiztosítási igazgatóság állapítja meg és a Nyugdíjfolyósító Igazgatóság folyósítja.

Egészségkárosodott személyek szociális ellátása

Átmeneti járadék

Átmeneti járadékra az a személy jogosult, akinek legalább 40%-os mértékű egészségkárosodása a keresőtevékenység folytatásának időtartama alatt - ideértve a keresőtevékenység megszűnését követően folyósított táppénz, baleseti táppénz és a Foglalkoztatási törvény szerinti pénzbeli ellátás időtartamát is - keletkezett, és ezzel összefüggésben a jelenlegi vagy az egészségkárosodását megelőző munkakörében, illetve a képzettségének megfelelő más munkakörben való foglalkoztatásra rehabilitáció nélkül nem alkalmas, és

- a reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt öt éven belül eléri, és
- rendelkezik az öregségi nyugdíjhoz szükséges szolgálati idővel, és
- saját jogú nyugellátásra nem jogosult, és
- nem részesül rendszeres pénzellátásban, kereset-kiegészítésben, átmeneti kereset-kiegészítésben, jövedelem-kiegészítésben, átmeneti jövedelem-kiegészítésben, rendszeres szociális járadékban, bányász dolgozók egészségkárosodási járadékában, és
- keresőtevékenységet nem folytat, vagy az átmeneti járadékra való igény benyújtását megelőző négy naptári hónapra vonatkozó keresetének, jövedelmének havi átlaga nem haladja meg a mindenkori kötelező legkisebb munkabér összegének 80%-át.

A járadék megállapítása szempontjából kereső tevékenységnek tekinthető

Minden olyan munkavégzés, amelyért díjazás jár, továbbá kereső tevékenységet folytatónak kell tekinteni azt a személyt is, aki vállalkozói igazolvánnyal rendelkezik, valamint aki gazdasági társaság tevékenységében személyes közreműködés vagy mellékszolgáltatás keretében történő munkavégzés útján vesz részt, illetve aki a társaság vezető tisztségviselője vagy a társasági szerződésben közreműködési/munkavégzési kötelezettsége/joga fel van tüntetve.

Összege

Az átmeneti járadék havi összege a jogosultnak az átmeneti járadékra való jogosultság időpontjáig megszerzett nyugdíjalapot képező jövedelem és szolgálati idő alapján kiszámított öregségi nyugdíjának - tekintet nélkül a magánnyugdíj-pénztári tagságra - 75%-a, de nem lehet kevesebb a rendszeres szociális járadék havi összegénél.

Rendszeres szociális járadék

Rendszeres szociális járadékra az a személy jogosult, akinek legalább 40%-os mértékű egészségkárosodása a keresőtevékenység folytatásának időtartama alatt - ideértve a keresőtevékenység megszűnését követően folyósított táppénz, baleseti táppénz és a Foglalkoztatási törvény szerinti pénzbeli ellátás időtartamát is - keletkezett, és ezzel összefüggésben a jelenlegi vagy az egészségkárosodását megelőző munkakörében, illetve a képzettségének megfelelő más munkakörben való foglalkoztatásra rehabilitáció nélkül nem alkalmas, és

a rendszeres szociális járadék megállapításának időpontjában

- a reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt még nem töltötte be, és
- rendelkezik a rokkantsági nyugdíjhoz életkora szerint szükséges szolgálati idő felével, és
- saját jogú nyugellátásra nem jogosult, és
- nem részesül rendszeres pénzellátásban, kereset-kiegészítésben, átmeneti kereset-kiegészítésben, jövedelem-kiegészítésben, átmeneti jövedelem-kiegészítésben, átmeneti járadékban, bányász dolgozók egészségkárosodási járadékában, és
- keresőtevékenységet nem folytat, vagy a rendszeres szociális járadék iránti kérelem benyújtását megelőző négy naptári hónapra vonatkozó keresetének, jövedelmének havi átlaga nem haladja meg a mindenkori kötelező legkisebb munkabér összegének 80%-át.

Azon személy esetén, aki az Országos Rehabilitációs és Szociális Szakértői Intézetnek a kérelmező lakóhelye, illetve tartózkodási helye szerint illetékes szakértői bizottsága szakvéleménye vagy szakhatósági állásfoglalása alapján rehabilitálható, a rendszeres szociális járadékra való jogosultság megállapításának további feltétele, hogy a regionális munkaügyi központnak a kérelmező lakóhelye, illetve tartózkodási helye szerint illetékes kirendeltsége a kérelmezőt álláskeresőként nyilvántartásba vegye.

E kötelezettség alól mentesül az, aki

- keresőtevékenységet folytat, vagy
- oktatási intézmény nappali tagozatán tanulmányokat folytat, vagy
- a reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt tíz éven belül eléri.

Összege

A 2010. január 1-jét követően megállapításra kerülő ellátás havi összege: 27.000 forint.

A már korábban megállapított ellátás esetében a járadék összege azok esetében, akik a 62. életévüket 2010. december 31-ig betöltik: 31.360 forint.

Bányász dolgozók egészségkárosodási járadéka

A bányász dolgozók egészségkárosodási járadékára az a személy jogosult, akinek egészségkárosodása legalább 29%-os mértékű, és

- saját jogú nyugellátásra nem jogosult, és
- nem részesül rendszeres pénzellátásban, kereset-kiegészítésben, átmeneti kereset-kiegészítésben, jövedelem-kiegészítésben, átmeneti jövedelem-kiegészítésben, átmeneti járadékban, rendszeres szociális járadékban, és
- a bányász dolgozók egészségkárosodási járadéka megállapításakor keresőtevékenységet nem folytat, és
- a keresőtevékenység megszűnését megelőzően megváltozott munkaképességére, illetve egészségkárosodására tekintettel a bányászokat megillető kereset-kiegészítésben vagy átmeneti kereset-kiegészítésben részesült.

Összege

A bányász dolgozók egészségkárosodási járadékának havi összege a megállapításkor megegyezik a kereset-kiegészítésnek, átmeneti kereset-kiegészítésnek a járadék megállapítását megelőzően folyósított összegével, de nem lehet magasabb, mint az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének háromszorosa.

Az átmeneti járadék, a rendszeres szociális járadék és a bányász dolgozók egészségkárosodási járadéka megállapításának, folyósításának közös szabályai

A járadék iránti igény érvényesítésére, a jogorvoslatra, az ellátás megtérítésére, a jogalap nélkül felvett ellátás visszafizetésére, megtérítésére, a járadékból történő levonásra, a járadék folyósítására, rendszeres emelésére, a járadékkal kapcsolatos eljárás költség- és illetékmentességére - ha e rendelet eltérően nem rendelkezik - a társadalombiztosítási nyugellátásra vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.

A járadék iránti kérelmet a lakóhely szerint illetékes regionális nyugdíjbiztosítási igazgatóságához az erre rendszeresített nyomtatványon vagy elektronikus úrlapon kell benyújtani annak a keresőtevékenységnek az időtartama alatt vagy a megszűnésétől számított 24 hónapon belül, amelynek során az egészségkárosodás bekövetkezett. A határidő elmulasztása jogvesztő.

A fenti határidőbe nem számít bele

- a keresőtevékenység megszűnését követően járó táppénz, baleseti táppénz folyósításának időtartama,

- az Flt. szerinti pénzbeli ellátás folyósításának időtartama,
- a rehabilitációs járadék és a rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíj iránti kérelem bejelentésétől az elbírálásáig tartó időszak, a rehabilitációs járadékra és a rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjra való jogosultság időtartama,
- a rendszeres szociális járadék iránti kérelem bejelentésétől az elbírálásáig tartó időszak és a rendszeres szociális járadékra jogosultság időtartama.

Az átmeneti járadékra való jogosultság megállapításánál a fenti határidőbe nem számít bele a rendszeres szociális járadék folyósításának időtartama.

Ha a rendszeres szociális járadék iránt kérelmet benyújtó ügyfél rehabilitálhatónak minősül, a nyugdíjbiztosítási igazgatóság - határidő tűzésével - felhívja, hogy kezdeményezze álláskeresőként történő nyilvántartásba vételét, kivéve, ha

- az erről szóló igazolást vagy nyilatkozatot már a járadék iránti kérelem benyújtásakor csatolta, illetve
- mentesül az álláskeresőként történő nyilvántartásba vétel alól.

A nyugdíjbiztosítási igazgatóságnak nem kell megkeresnie a szakhatóságot, ha a kérelmező a szakhatóság által elbírálandó szakkérdésben érvényes és hatályos szakhatósági állásfoglalást vagy szakvéleményt csatolt.

A járadék a jogosultsági feltételek bekövetkeztének napjától, de legkorábban a kérelem benyújtásának napjától esedékes.

A járadékra jogosult tíz munkanapon belül köteles értesíteni a nyugdíjbiztosítási igazgatóságot a jogosultsági feltételekben bekövetkezett változásról, valamint arról, ha keresőtevékenység folytatása esetén hat egymást követő hónapra vonatkozó keresetének, jövedelmének havi átlaga meghaladja a mindenkor kötelező legkisebb munkabér 80%-át.

Együtműködési kötelezettség

Az együtműködésre kötelezett járadékos a munkaügyi központtal együtműködésre köteles.

Az együtműködésre kötelezett járadékos a munkaügyi központ álláskeresési megállapodást köt. A nyugdíjbiztosítási igazgatóság a rendszeres szociális járadékot megállapító határozatát közli a munkaügyi központtal, valamint tájékoztatja a határozat jogerőre emelkedéséről.

A munkaügyi központ az együtműködésre kötelezett járadékosnak az álláskeresési nyilvántartásból való törléséről szóló határozatát közli a

nyugdíjbiztosítási igazgatósággal, ha a törlésre az együttműködési kötelezettség megszűnése miatt került sor.

Felülvizsgálat

A járadékra való jogosultság feltételeként meghatározott mértékű egészségkárosodás fennállását a határozatban meghatározott időpontban kell felülvizsgálni, kivéve, ha a határozat alapján a járadékra jogosult állapota véglegesnek tekinthető.

A nyugdíjbiztosítási igazgatóság a rendszeres felülvizsgálaton kívül a járadékra jogosultat - a jogkövetkezményekről való tájékoztatás mellett - felülvizsgálat céljából történő személyes megjelenésre kötelezheti akkor, ha olyan tény vagy körülmény jut a tudomására, amely valószínűsíti, hogy a korábban megállapított egészségkárosodás a megállapítás időpontjában nem állt fenn vagy az a megállapítottnál kisebb mértékű volt, vagy az egészségkárosodás mértéke a járadék folyósítása alatt kisebb mértékűvé vált (rendkívüli felülvizsgálat).

Az átmeneti járadékra, a rendszeres szociális járadékra és a bányász dolgozók egészségkárosodási járadékára való jogosultság megszűnése

A járadékra való jogosultság megszűnik, illetve azt meg kell szüntetni, ha a járadékra jogosult

- meghalt,
- a járadék folyósításának megszüntetését kéri,
- három naptári hónapot meghaladóan, egybefüggően külföldön tartózkodik,
- egészségkárosodásának mértéke nem éri el az e rendeletben meghatározott mértéket,
- keresőtevékenységet folytat és hat egymást követő hónapra vonatkozó keresetének, jövedelmének havi átlaga meghaladja a mindenkor kötelező legkisebb munkabér összegének 80%-át,
- saját jogú nyugellátásra való jogosultságát megállapították és a szociális biztonsági rendszerek koordinációjáról szóló közösségi rendeletek és a szociális biztonsági tárgyú nemzetközi egyezmények hatálya alá tartozó más államból származó saját jogú nyugellátás esetén annak összege eléri vagy meghaladja a járadék összegét,
- részére rendszeres pénzellátást állapítanak meg,
- a munkaügyi központtal együttműködésre kötelezett és az álláskeresői nyilvántartásból való törlésére - a járadék megállapításától számított 24

hónapon belül - az együttműködési kötelezettség megszegése miatt került sor,

- foglalkoztatására a foglalkoztatásra irányuló jogviszony létesítéséhez szükséges jognyilatkozat hiányában került sor,
- neki felróható okból nem működik együtt a rendszeres és rendkívüli felülvizsgálatban.

Az átmeneti járadékra való jogosultság túl megszűnik, ha az átmeneti járadékra jogosult eléri a reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt.

Azon személy esetében,

- akinek átmeneti járadékra, rendszeres szociális járadékra vagy a bányász dolgozók egészségkárosodási járadékára való jogosultságát a 2008. január 1-jét megelőzően hatályos rendelkezések szerint állapították meg, vagy
- aki az átmeneti járadék, a rendszeres szociális járadék vagy a bányász dolgozók egészségkárosodási járadéka iránti igényét 2007. december 31-éig benyújtotta, az átmeneti járadékot, a rendszeres szociális járadékot, illetve a bányász dolgozók egészségkárosodási járadékát a 2007. december 31-én hatályos szabályok szerint kellett megállapítani, illetve tovább folyósítani.

Ezen személyek járadékra való jogosultságának a keresőtevékenységből származó kereset, jövedelem mértéke miatti megszüntetésére **2010. december 31-éig** a 2007. december 31-én hatályos rendelkezéseket kell alkalmazni. E rendelkezés értelmében azok a személyek, akiknek a járadékra való jogosultságot 2008. január 1-je előtt állapították meg, a járadék folyósítása mellett napi 8 óránál kevesebb munkaidőben, kereseti korlát nélkül folytathatnak kereső tevékenységet.

TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK ÉS SZOLGÁLTATÁSOK

Közgyógyellátás

A szociálisan rászorult személy részére az egészségi állapot megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadásainak csökkentésére közgyógyellátási igazolvány adható ki.

A közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkező személy térítésmentesen jogosult a társadalombiztosítási támogatásba befogadott

- járóbeteg-ellátás keretében rendelhető gyógyszerekre - ideértve a különleges táplálkozási igényt kielégítő tápszereket is - gyógyszerkerete erejéig,
- gyógyászati segédeszközökre, ideértve a protetikai és fogszabályozó eszközöket is, valamint azok javítására és kölcsönzésére, továbbá
- az orvosi rehabilitáció céljából igénybe vehető gyógyászati ellátásokra.

Jogosultak köre

Alanyi jogon közgyógyellátásra jogosult

- az átmeneti gondozott, az átmeneti és tartós nevelésbe vett kiskorú,
- a rendszeres szociális segélyben részesülő egészségkárosodott személy,
- a pénzellátásban részesülő hadigondozott és a nemzeti gondozott,
- a központi szociális segélyben részesülő,
- a rokkantsági járadékos,
- az, aki I., II. csoportú rokkantsága alapján részesül nyugellátásban, baleseti nyugellátásban,
- az, aki saját jogán jogosult magasabb összegű családi pótlékra, vagy aki után szülője vagy eltartója magasabb összegű családi pótlékban részesül.

Normatív alapon történő megállapítás

Normatív alapon jogosult közgyógyellátásra az a személy, akinek esetében a havi rendszeres gyógyító ellátásnak az egészségbiztosítási szerv által elismert térítési díja

- az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a 10%-át meghaladja (ez 2010. január 1-től 2.850 forint) feltéve, hogy
- a családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem éri el az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét (ez 2010. január 1-től 28.500 forint), egyedül élő esetén 150%-át (ez 2010. január 1-től 42.750 forint).

Méltányosságból történő megállapítás

A jegyző méltányosságból állapítja meg a közgyógyellátást annak a szociálisan rászorult személynek, akinek esetében a települési önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek fennállnak.

Jó tudni

A közgyógyellátásra való jogosultságról a jegyző dönt.

A jogosultság

- az ellátásra alanyi jogon jogosultak esetében két évre,
- normatív alapon, és méltányosságból megállapított ellátás esetében egy évre kerül megállapításra.

A jogosultság kezdő időpontja a jogosultságot megállapító határozat meghozatalát követő 15 nap.

A közgyógyellátás iránti kérelem a jogosultság időtartama alatt, annak lejártát megelőző három hónapban is benyújtható. Amennyiben az eljárás a jogosultság lejártá előtt legalább 15 nappal korábban befejeződik, az új jogosultság kezdő időpontjaként a korábbi jogosultság lejártát követő napot kell megállapítani.

Ha a közgyógyellátás iránti kérelmet jogerősen elutasították, és az újabb kérelem benyújtásáig

- a gyógykezelést szolgáló terápiában, illetőleg a gyógyszerek térítési díjában nem következett be olyan változás, amelynek következtében a havi rendszeres gyógyító ellátás költsége megnőtt, és
  - a kérelmező jövedelme nem változott,
- a jegyző a kérelmet érdemi vizsgálat nélkül elutasítja.

A közgyógyellátásra való jogosultság megállapítása

A jogosult számára kizárólag a személyes szükségletének kielégítéséhez szükséges gyógyító ellátás rendelhető.

A havi rendszeres gyógyító ellátási szükségletet a házi orvos, illetve - személyes gondoskodást nyújtó átmeneti és bentlakásos szociális intézményben vagy gyermek- és ifjúságvédő intézetben, nevelőotthonban elhelyezett jogosult esetén - az intézmény orvosa igazolja.

Az igazolás tartalmazza a kérelmező személyes azonosító adatait (név, születési név, anyja neve, születési hely, születési idő, lakóhely, tartózkodási hely), társadalombiztosítási azonosító jelét, a tartósan fennálló betegségének a betegségek nemzetközi osztályozása szerinti kódját. Az igazolás tartalmazza továbbá az alkalmazandó terápiához szükséges gyógyító ellátások

megnevezését, mennyiségét, gyógyszerek esetében a gyógyszer megnevezését és a külön jogszabályban meghatározott azonosító adatait, a gyógyszer formáját, mennyiségét, valamint a kívánt terápiás hatás eléréséhez szükséges napi mennyiségét és az adagolást. A csak szakorvos által vagy csak szakorvosi javaslatra rendelhető gyógyszereket az igazolásban a szakorvos nevének, pecsétszámának feltüntetésével külön meg kell jelölni. A szakorvos - a kérelmező igénye esetén - az általa rendelt havi rendszeres gyógyító ellátásokról a háziorvost tájékoztatja.

A háziorvos igazolását a kérelemmel együtt be kell nyújtani a jegyzőhöz, aki az igazolást három munkanapon belül továbbítja az egészségbiztosítási szervnek. (ha az ellátás megállapítását normatív alapon, vagy méltányosságból kérik, a jegyző csak abban az esetben továbbítja az igazolást, ha igénylő megfelel a jövedelmi feltételeknek.)

Az egészségbiztosítási szerv megvizsgálja az igazolásban feltüntetett havi rendszeres gyógyító ellátás iránti szükséglet szakmai megalapozottságát. Ha az igazolásban feltüntetett gyógyító ellátás iránti szükségletet nem tartja megalapozottnak, a szakhatósági állásfoglalást megelőzően adategyeztetés céljából megkeresi az igazolást kiállító háziorvost.

Az egészségbiztosítási szerv az általa elismert gyógyító ellátási szükséglet alapján szakhatósági állásfoglalást ad a jegyzőnek a rendszeres gyógyító ellátások havi költségéről, melyben megjelöli az egyéni gyógyszerkeret alapjául szolgáló gyógyszer térítési díjának összegét (gyógyszerszám)

A szakhatósági állásfoglalásban külön megjelölik az egyéni gyógyszerkeret alapjául szolgáló gyógyszer térítési díjának - ideértve a külön jogszabály szerint kiemelt, indikációhoz kötött támogatásban részesített gyógyszerért dobozonként fizetendő díjat - összegét (a továbbiakban: gyógyszerdíj).

A gyógyszerdíj meghatározásánál a kérelmező krónikus betegségéhez igazodó, egyhavi mennyiségre számolva legalacsonyabb költségű, külön jogszabályban meghatározott szakmai szabályok szerint elsőként választandó, legalacsonyabb napi terápiás költséggel alkalmazott készítményeket kell alapul venni.

A gyógyszerdíj megállapítása során legfeljebb havi 6.000 forintig vehetők figyelembe a nem csak szakorvos által, illetve nem csak szakorvosi javaslatra rendelhető gyógyszerek.

Ha a kérelmező havi gyógyszerdíja a 6.000 forintot meghaladja, a 6.000 forint feletti összeg a szakhatósági állásfoglalásban a csak szakorvos által, illetve csak szakorvosi javaslat alapján rendelhető gyógyszerek

figyelembevételével, az egészségbiztosítási szerv vezetőjének döntése alapján állapítható meg.

Az egyéni gyógyszerkeret összege a jogosult egyéni havi rendszeres gyógyszerköltsége, de 2010. évben legfeljebb havi 12.000 forint lehet. Amennyiben az egyéni rendszeres gyógyszerköltség a havi 1.000 forintot nem éri el, egyéni gyógyszerkeret nem kerül megállapításra.

Az eseti keret éves összege 2010. évben 6.000 forint.

Amennyiben a közgyógyellátásra jogosult személy részére egyéni gyógyszerkeret nem kerül megállapításra, a gyógyszerkeret megegyezik az eseti kerettel.

Az egészségbiztosítási szerv szakhatósági állásfoglalásának kézhezvételétől számított 8 napon belül a jegyző határozattal dönt

- a közgyógyellátásra való jogosultság megállapításáról,
- a közgyógyellátásra való jogosultság kezdő időpontjáról,
- a jogosult gyógyszerkeretéről, külön megjelölve - a szakhatósági állásfoglalás alapján - az egyéni gyógyszerkeret összegét.

Ha az alanyi jogon közgyógyellátásra jogosult személynek nincs rendszeres gyógyszerköltsége, részére egyéni gyógyszerkeretet nem lehet megállapítani, mivel a gyógyszerkeret meghatározása a havi rendszerességgel szedett, krónikus betegségek gyógyítását szolgáló gyógyszerek alapján történik. Ebben az esetben eseti keretet lehet megállapítani.

Az egyéni gyógyszerkeret és az eseti keret a jogosultság időtartamára kerül megállapításra. Normatív alapon és méltányosságból megállapított ellátás esetén a gyógyszerkeretet 18 hónapnál nem régebben kiadott szakhatósági állásfoglalás alapján lehet megállapítani.

Amennyiben az ellátásban részesülő személy egészségi állapotában, a gyógykezelését szolgáló terápiában, illetőleg a keret megállapításakor figyelembe vett gyógyszerek térítési díjában olyan változás következik be, amelynek következtében havi rendszeres kiadása a gyógyszerkeret megállapításakor figyelembe vett gyógyszerköltséghez képest ténylegesen legalább 1.000 forinttal megváltozik, az ellátásban részesülő személy kérelmére lehetőség van az egyéni gyógyszerkeret év közbeni felülvizsgálatára.

A felülvizsgálat során az egyéni gyógyszerkeret újbóli megállapítására abban az esetben kerül sor, ha a gyógyszerköltség havi változásának összege az 1.000 forintot eléri.

A felülvizsgálat során megállapított magasabb egyéni gyógyszerkeret a határozat meghozatalát követő 15. naptól jár. A felülvizsgálat során megállapított alacsonyabb egyéni gyógyszerkeret a határozat meghozatalát követő 30. naptól jár. Ha a felülvizsgálat eredményeképpen a jogosultság megszüntetésére kerül sor, annak időpontja a határozat meghozatalát követő 30. nap.

A jogosultság lejártát megelőző három hónapban az egyéni gyógyszerkeret felülvizsgálatát nem lehet kérni.

Az igazolványt az egészségbiztosítási szerv - a jogosultságot megállapító határozat alapján - az abban megjelölt időtartamra, hivatalból állítja ki.

Az egészségbiztosítási szerv ellenőrzi a házi orvos, illetve a szakorvos közgyógyellátással kapcsolatos tevékenységét. Ha az ellenőrzés alapján indokoltnak tartja a közgyógyellátásra jogosult személy egyéni gyógyszerkeretének felülvizsgálatát, azt a jegyzőnél kezdeményezi.

Az egészségbiztosítási szerv az elszámolási-nyilvántartási rendszerében az egyéni gyógyszerkeretet háromhavonta, egyenlő részletekben – első alkalommal a jogosultság kezdő időpontjával – nyitja meg. Az egyéni gyógyszerkeret év közbeni felülvizsgálata esetén a módosított egyéni gyógyszerkeretnek az időarányos, a jogosultság időtartamából hátra levő időtartamra eső részét nyitja meg három havonta.

Az eseti keret összegét az egészségbiztosítási szerv a jogosultság kezdő időpontjával nyitja meg. Két évre megállapított jogosultság esetén az eseti keretet évente, a jogosultság kezdő időpontjával, illetve az attól számított egy év elteltével kell megnyitni.

A gyógyszerkeret az igazolvány érvényességi ideje alatt használható fel. A gyógyszerkeret a közgyógyellátás keretében történő gyógyszerkiadást megelőzően ellenőrzi, hogy a vényen feltüntetett személy szerepel-e a hatósági nyilvántartásban, továbbá tájékoztatást ad a jogosult részére még rendelkezésre álló gyógyszerkeret összegéről.

A gyógyszerár a közgyógyellátás keretében térítésmentesen a gyógyszerkeretnek az egészségbiztosítási szerv nyilvántartása szerint meghatározott időszakban rendelkezésre álló összegéig ad ki gyógyszert.

A gyógyszer térítési díját nem lehet részben gyógyszerkeretből, részben a jogosult saját költségéből fedezni. Amennyiben a gyógyszer térítési díját az egészségbiztosítási szerv által a három hónapos tárgyidőszakra megnyitott gyógyszerkeret nem fedezi, az a közgyógyellátásra jogosultat terheli. A három hónapos tárgyidőszakban így megmaradt összeg – a jogosultsági éven belül – a következő három hónapos tárgyidőszakban megnyitott gyógyszerkeret összegét növeli.

Az éves gyógyszerkeret kimerülése előtt a gyógyszerkeretből még rendelkezésre álló, a jogosult részére rendelt gyógyszer térítési díját el nem érő maradványösszeg a gyógyszer térítési díjának kiegészítésére is felhasználható, azzal, hogy a maradványösszeg és a gyógyszer térítési díja közötti különbözetet a közgyógyellátott fizeti meg.

A közgyógyellátás keretében gyógyszert a jogosult részére

- a háziorvosa, illetve azon gyógyszerek esetében, melyeket a vonatkozó jogszabályok alapján csak szakorvos írhat fel, a kezelést végző szakorvos,
- sürgős szükség esetén a tartózkodási hely szerint illetékes kezelőorvos statim jelzéssel legfeljebb egy, eredeti legkisebb gyári csomagolásban,
- a fekvőbeteg-gyógyintézet orvosa a beteg elbocsátásakor legfeljebb egy, eredeti legkisebb gyári csomagolásban,
- a járóbeteg-szakellátás szakorvosa vizsgálatra, kezelésre megjelent betegnek legfeljebb egy, eredeti legkisebb gyári csomagolásban,
- gyógyászati segédeszközt a kezelőorvos,
- az orvosi rehabilitáció céljából igénybe vehető gyógyászati ellátásokat a kezelőorvos rendelhet.

Az igazolvány érvényessége a megállapított jogosultsági időtartam lejárta előtt megszűnik, ha

- a közgyógyellátásra való jogosultságot megszüntették, vagy
- az igazolványt érvénytelenné nyilvánították, vagy
- a jogosult meghalt.

Meg kell szüntetni a közgyógyellátásra való jogosultságot, ha

- az igazolvány kiállítására jogosultság hiányában került sor, vagy
- a jogosultság az igazolvány kiállítását követően megszűnt, vagy

- a jogosult az igazolványt rosszhiszeműen, a jogszabályokkal ellentétesen használta fel.

A méltányosságból megállapított igazolvány után a települési önkormányzat térítést fizet. A térítés az igazolvány kiállítását követő egy éves időtartamra szól. A térítés összege a megállapított gyógyszerkeret éves összegének 30%-a, amelyet a határozat jogerőre emelkedésétől számított három napon belül az egészségbiztosítási szervnek át kell utalni.

Normatív tankönyvtámogatás

Normatív alapon jogosult tankönyvre

A nappali rendszerű oktatásban résztvevő

- tartósan beteg
- testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos,
- pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott (pl. dyslexia, dysgraphia, dyscalculia, mutizmus, kóros hyperkinetikus vagy kóros aktivitászavar)
- három vagy többgyermekes családban él,
- nagykorú és saját jogán családi pótlékra jogosult,

A gyermekvédelmi gondoskodásban részesülő – nevelőszülőnél, gyermekotthonban, vagy más bentlakásos intézményben nevelkedő – ideiglenes hatállyal elhelyezett, átmeneti vagy tartós nevelésbe vett tanuló után nem vehető igénybe a normatív kedvezmény.

A jogosultság igazolása

A normatív kedvezményre való jogosultságot a tartósan beteg, három- vagy többgyermekes családban élő gyermek esetén, nagykorú és saját jogán családi pótlékban részesülő személy esetén a hasonló jogcímen folyósított családi pótlékról – a családtámogatási kifizetőhely által – kiállított igazolással, illetve ha a családi pótlékra való jogosultság a legmagasabb életkor elérése miatt megszűnt, szakorvosi igazolással.

- sajátos nevelési igényű gyermek esetén a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleményével
- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény esetén az erről szóló határozattal kell igazolni.

Igényt bejelentése

Az igényjogosultságot az iskolai tankönyvrendelés elkészítése előtt, az iskola által meghatározott időben kell bejelenteni. Ha a bejelentés későbbi időpontban történik – beleértve az iskolaváltást is – az iskola a tankönyvek kölcsönzésével, a napköziben, tanulószobán elhelyezett tankönyvek rendelkezésre bocsátásával köteles az igényt teljesíteni.

Étkezési térítési díjkedvezmény

Gyermekétkeztetés esetén

- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő bölcsődés, óvodás, az 1-7. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő,
- fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó intézményben elhelyezett, gyermek az intézményi térítési díj **100%**-át
- a fentiek alá nem tartozó, tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek, tanuló után az intézményi térítési díj 50%-át
- három- vagy többgyermekes családnál gyermekenként az intézményi térítési díj 50%-át kedvezményként kell biztosítani.

A normatív kedvezmény csak egy jogcímen vehető igénybe. A normatív kedvezményt a tanuló után a nappali rendszerű oktatásban való részvétele befejezéséig kell biztosítani.

Nem jár a tanulónak kedvezmény azon étkeztetésére, amely kedvezményre - a szakképzésre vonatkozó rendelkezések szerint létrejött - tanulói szerződése alapján már jogosult.

A gyermekvédelmi gondoskodásban részesülő - nevelőszülőnél, gyermekotthonban, vagy más bentlakásos intézményben nevelkedő - ideiglenes hatállyal elhelyezett, átmeneti vagy tartós nevelésbe vett gyermek után nem vehető igénybe a normatív kedvezmény.

A gyermek lakóhelye szerint illetékes önkormányzat, illetve - ha a gyermek közoktatási intézményben részesül étkezésben - a nevelési-oktatási intézmény vezetője - a fenntartó által megállapított szabályok keretei között - a gyermek egyéni rászorultsága alapján további gyermekenkénti kedvezményt állapíthat meg.

A normatív kedvezmény megállapításához közös háztartásban élőként kell figyelembe venni

- a tizennyolc éven aluli,
- a huszonöt évesnél fiatalabb, közoktatásban nappali rendszerű oktatásban részt vevő, illetve felsőoktatásban nappali tagozaton tanuló, valamint
- az életkortól függetlenül a tartósan beteg vagy súlyos fogyatékos gyermekeket.

SZOCIÁLIS ALAPSZOLGÁLTATÁSOK

Étkeztetés

Az étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguk, illetve eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani, különösen

- koruk,
- egészségi állapotuk,
- fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségük,
- szenvedélybetegségük vagy
- hajléktalanságuk miatt.

A jogosultsági feltételek részletes szabályait a települési önkormányzat rendeletben határozza meg. Jogosultsági feltételként jövedelmi helyzet nem határozható meg.

Házi segítségnyújtás

Házi segítségnyújtás keretében a szolgáltatást igénybe vevő személy saját lakókörnyezetében kell biztosítani az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást.

A házi segítségnyújtás keretében biztosítják:

- az alapvető gondozási, ápolási feladatok elvégzését,
- az önálló életvitel fenntartásában, az ellátott és lakókörnyezete higiénias körülményeinek megtartásában való közreműködést,
- a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében, illetve azok elhárításában való segítségnyújtást.

Amennyiben a házi segítségnyújtás során szakápolási feladatok ellátása válik szükségessé, a házi segítségnyújtást végző személy kezdeményezi az otthonápolási szolgálat keretében történő ellátást.

A házi segítségnyújtás igénybevételét megelőzően vizsgálni kell a gondozási szükségletet. A szolgáltatás iránti kérelem alapján az intézményvezető, ennek hiányában a jegyző kezdeményezi az igénylő gondozási szükségletének vizsgálatát a szakértői bizottságnál. A szakértői bizottság szakvéleményt ad a napi gondozási szükséglet mértékéről.

A házi segítségnyújtást a szakvéleményben meghatározott napi gondozási szükségletnek megfelelő időtartamban, de legfeljebb napi 4 órában kell nyújtani. Ha a gondozási szükséglet a napi 4 órát meghaladja, a szolgáltatást

igénylőt az intézményvezető tájékoztatja a bentlakásos intézményi ellátás igénybevételének lehetőségéről.

Ha a szolgáltatást igénylő személy egészségi állapota vagy személyes körülményei a szolgáltatás átmeneti jellegű vagy halaszthatatlan biztosítását teszik szükségessé, a házi segítségnyújtás az intézményvezető döntése alapján legfeljebb három hónapos időtartamra a gondozási szükséglet vizsgálata nélkül is nyújtható. Amennyiben a gondozás három hónapot meghaladóan is indokolt, a gondozási szükséglet vizsgálatát kezdeményezni kell.

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes időskorú vagy fogyatékos személyek, illetve pszichiátriai betegek részére az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása céljából nyújtott ellátás.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás keretében biztosítják

- az ellátott személy segélyhívása esetén az ügyeletes gondozónak a helyszínen történő haladéktalan megjelenését,
- a segélyhívás okául szolgáló probléma megoldása érdekében szükséges azonnali intézkedések megtételét,
- szükség esetén további egészségügyi vagy szociális ellátás kezdeményezését.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás igénybevétele szempontjából szociálisan rászorult

- az egyedül élő 65 év feletti személy,
- az egyedül élő súlyosan fogyatékos vagy pszichiátriai beteg személy, vagy
- a kétszemélyes háztartásban élő 65 év feletti, illetve súlyosan fogyatékos vagy pszichiátriai beteg személy, ha egészségi állapota indokolja a szolgáltatás folyamatos biztosítását.

Támogató szolgáltatás

A támogató szolgáltatás célja a fogyatékos személyek lakókörnyezetben történő ellátása, elsősorban a lakáson kívüli közszolgáltatások elérésének segítése, valamint életvitelük önállóságának megőrzése mellett a lakáson belüli speciális segítségnyújtás biztosítása révén.

A támogató szolgáltatás feladata a fogyatékoság jellegének megfelelően különösen

- az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, közszolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása (speciális személyi szállítás, szállító szolgálat működtetése),
- az általános egészségi állapotnak és a fogyatékoság jellegének megfelelő egészségügyi-szociális ellátásokhoz, valamint a fejlesztő tevékenységhez való hozzájutás személyi és eszközfeltételeinek biztosítása,
- információnyújtás, ügyintézés, tanácsadás, a tanácsadást követően a társadalmi beilleszkedést segítő szolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása,
- a jelnyelvi tolmácsszolgálat elérhetőségének biztosítása,
- segítségnyújtás a fogyatékos személyek kapcsolatkézségének javításához, családi kapcsolatainak erősítéséhez speciális, önszorgító csoportokban való részvételükhöz,
- egyes szociális alapszolgáltatási részfeladatok biztosítása a fogyatékos személyek speciális szükségleteihez igazodóan,
- segítségnyújtás a fogyatékos emberek társadalmi integrációjának megvalósulásához, valamint a családi, a közösségi, a kulturális, a szabadidős kapcsolatokban való egyenrangú részvételhez szükséges feltételek biztosítása,
- a fogyatékos személy munkavégzését, munkavállalását segítő szolgáltatások elérhetőségének, igénybevételeinek elősegítése.

A támogató szolgáltatás igénybevétele során szociálisan rászorultnak minősül a súlyosan fogyatékos személy.

Súlyosan fogyatékos a fogyatékosági támogatásban, vakok személyi járadékában, illetve magasabb összegű családi pótlékban részesülő személy.

A súlyos fogyatékoságot igazolni lehet

- az ellátás megállapítását, illetve folyósítását igazoló határozattal vagy más okirattal,
- az ellátás megállapításának alapjául szolgáló, a fogyatékoság fennállását igazoló szakvéleménnyel.

Ha a szakvélemény a következő felülvizsgálat (ellenőrző vizsgálat) időpontját, illetve az állapot fennállásának várható idejét tartalmazza, a jogosultság eddig az időpontig áll fenn.”

Nappali ellátás

A nappali ellátás hajléktalan személyek és elsősorban a saját otthonukban élő,

- tizennyolcadik életévüket betöltött, egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyek,
  - tizennyolcadik életévüket betöltött, fekvőbeteg-gyógyintézeti kezelést nem igénylő pszichiátriai betegek, illetve szenvedélybetegek,
  - harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek
- részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségleteik kielégítésére, továbbá igény szerint megszervezi az ellátottak napközbeni étkeztetését.

Rendkívül indokolt esetben nappali ellátás olyan fogyatékos személyek részére is biztosítható, akire nézve szülője vagy más hozzátartozója gyermekgondozási segélyben, gyermeknevelési támogatásban vagy ápolási díjban részesül.

SZAKOSÍTOTT ELLÁTÁSI FORMÁK

Fogyatékos személyeket ellátó intézmények

Fogyatékos személyek otthona: itt az a fogyatékos személy gondozható, akinek oktatására, képzésére, gondozására csak intézményi keretek között van lehetőség.

A fogyatékos személyek otthonában ellátott személy alapvizsgálata

Az alapvizsgálat célja az ellátott (gyógy)pedagógiai, mentális és egészségi állapotának felmérése az egyénre szabott ellátás biztosítása érdekében.

A fogyatékos személyek otthonában ellátott személy ellátási felülvizsgálata

Az ellátási felülvizsgálat célja annak megállapítása, hogy az ellátott (gyógy)pedagógiai, mentális és egészségi állapotának, fogyatékosága típusának, képességeinek megfelelő-e a vizsgálat időpontjában nyújtott ellátási forma, valamint a gondozási terv.

A fogyatékos személyek rehabilitációs intézménye: azoknak a fogyatékos, valamint mozgás-, illetőleg látássérült személyeknek elhelyezését szolgálja, akiknek oktatása, képzése, átképzése és rehabilitációs célú foglalkoztatása csak intézményi keretek között valósítható meg. Az intézmény előkészíti az ott élő családai és lakóhelyi környezetbe történő visszatérését, valamint megszervezi az intézményi ellátás megszűnését követő utógondozást.

A rehabilitációs intézményben ellátott személy állapotfelmérése

A rehabilitációs intézmény vezetője az intézményi elhelyezés igénybevételét követő hatvan napon belül kezdeményezi az ellátott személy egészségi, mentális és pszichés állapotának, valamint általános szociális helyzetének vizsgálatát az intézmény székhelye szerint illetékes módszertani intézménynél. A módszertani intézmény szakértő bevonásával vizsgálja meg az ellátottat.

Az állapotfelmérés célja annak megállapítása, hogy az ellátott eredményes rehabilitációja érdekében milyen rehabilitációs módszerek alkalmazására van szükség.

A rehabilitációs intézményben ellátott személy állapotértékelése

A rehabilitációs intézményben ellátott személy egészségi, mentális, pszichés állapotát és általános szociális helyzetét szakértői bizottság vizsgálja felül.

Az állapotértékelés célja a rehabilitációban eltöltött idő értékelése és ennek alapján a további feladatok meghatározása.

Fogyatékos személyek gondozóháza: azoknak a fogyatékos személyeknek biztosítanak ellátást, akiknek ellátása családjukban nem biztosított, vagy az átmeneti elhelyezést a család tehermentesítése teszi indokolttá.

Lakóotthon

Lakóotthon

A lakóotthon olyan nyolc-tizenkettő, illetve tizennégy pszichiátriai beteget vagy fogyatékos személyt - ideértve az autista személyeket is -, illetőleg szenvedélybeteget befogadó intézmény, amely az ellátást igénybevevő részére életkorának, egészségi állapotának és önellátása mértékének megfelelő ellátást biztosít.

A lakóotthonok típusai a következők:

- fogyatékos személyek lakóotthona;
- pszichiátriai betegek lakóotthona;
- szenvedélybetegek lakóotthona.

A lakóotthoni ellátás formái:

fogyatékos személyek lakóotthona esetében,

- rehabilitációs célú lakóotthon,
- ápoló-gondozó célú lakóotthon;

pszichiátriai, illetve szenvedélybetegek lakóotthona esetében rehabilitációs célú lakóotthon.

A rehabilitációs célú lakóotthonba az a személy helyezhető el,

- aki intézményi elhelyezés során felülvizsgálatban részt vett, és a felülvizsgálat eredménye, illetve a gondozási terv és egyéni fejlesztés alapján lakóotthoni elhelyezése az önálló életvitel megteremtése érdekében indokolt;
- aki családban él és képességei fejlesztése, valamint ellátása lakóotthoni keretek között biztosítható és rehabilitációja családjában nem oldható meg;
- önellátásra legalább részben képes;
- lakóotthonba kerülése időpontjában a tizenhatodik életévét már betöltötte, de a reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt még nem.

A fogyatékos személyek ápoló-gondozó célú lakóotthonába - intézményből történő elhelyezés esetén a felülvizsgálat és az egyéni fejlesztés eredményeire figyelemmel - a fogyatékos jellegétől és súlyosságától függetlenül helyezhető el fogyatékos személy. A nagykorú fogyatékos személy fogyatékos személyek ápoló-gondozó célú lakóotthonában történő elhelyezésének feltétele a

benyújtott orvosi dokumentáció felhasználásával lefolytatott alapvizsgálat elvégzése.

Az ápoló-gondozó célú lakóotthon az ellátottnak teljes körű ellátást biztosít.

Az intézmények igénybevételevel kapcsolatos tudnivalók

A személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénybevételenek módja

Az ellátások igénybevétele önkéntes, az ellátást igénylő, illetve törvényes képviselője kérelmére, indítványára történik.

A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézményi jogviszony keletkezését

- a lakóhely szerint illetékes települési önkormányzat határozata;
- a bíróság ideiglenes intézkedést tartalmazó végzése;
- bírói ítélet;
- átmeneti vagy tartós nevelésbe vett gyermek esetén a gyámhivatal határozata;
- az intézményvezető intézkedése;
- nem állami fenntartású intézmény esetén a fenntartó és az ellátást igénylő megállapodása alapozza meg.

Pszichiátriai betegek ellátását biztosító bentlakásos intézményi szolgáltatás kötelező igénybevételét a bíróság abban az esetben rendeli el, ha

- a pszichiátriai beteg további fekvőbeteg gyógyintézeti elhelyezést nem igényel, és saját lakóhelyére nem bocsátható vissza, mivel önmaga ellátására nem képes, ellátásra alkalmas családtagja nincs, illetve
- a korábban szociális, vagy egészségügyi ellátásban részesült személy esetében tartós bentlakásos intézményi elhelyezés indokolt.

Az állami fenntartású intézmény esetén a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátás iránti kérelemről

- a települési önkormányzat által fenntartott szociális szolgáltató, nappali és átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény esetében az intézményvezető,
- a megyei, fővárosi önkormányzat által fenntartott tartós bentlakásos intézmény esetében, ha a fenntartó önkormányzat képviselő-testülete eltérően nem rendelkezik, az intézményvezető,
- a települési önkormányzat - ide nem értve a fővárosi önkormányzat - által fenntartott tartós bentlakásos intézmény esetében, ha a fenntartó önkormányzat képviselő-testülete eltérően nem rendelkezik, az intézményvezető,
- a szociál- és családpolitikáért felelős miniszter által vezetett minisztérium által fenntartott szociális intézmény esetén az intézményvezető dönt.

Az intézményvezető írásban értesíti döntéséről az ellátást igénylőt, illetve törvényes képviselőjét.

Ha az intézményvezető döntésével nem értenek egyet, az értesítés kézhezvételétől számított 8 napon belül az intézmény fenntartójához lehet fordulni, aki határozattal dönt a beutalás kérdéséről, s erről értesíti az intézményvezetőt is.

Az állami fenntartású intézmény esetén az ellátás igénybevételének megkezdésekor az intézményvezető az ellátást igénylővel, illetve törvényes képviselőjével megállapodást köt, kivéve, ha az ellátás biztosítása a bíróság kötelező intézeti elhelyezést kimondó döntésén alapul. Az intézményvezető a megállapodást tizenöt napon belül megküldi a fenntartónak.

A megállapodás tartalmazza

- az intézményi ellátás időtartamát;
- az intézmény által nyújtott szolgáltatások formáját, módját, körét;
- a személyi térítési díj megállapítására, fizetésére vonatkozó szabályokat;
- egyszeri hozzájárulás megfizetésének kötelezettsége esetén a hozzájárulás összegét, továbbá az annak beszámítására, teljes vagy részleges visszafizetésére vonatkozó szabályokat.

Az intézményvezető az igények beérkezésének sorrendjében gondoskodik az ellátást igénylők elhelyezéséről.

Az intézmény vezetője az ellátást igénylő azonnali elhelyezéséről gondoskodik, ha annak helyzete a soron kívüli elhelyezést indokolja. A soron kívüli elhelyezésre vonatkozó igényt a kérelemben, illetve a beutaló határozatban fel kell tüntetni.

Több soron kívüli elhelyezésre vonatkozó kérelem, illetve beutaló határozat esetén az intézményvezető az igény kielégítésének sorrendjéről az intézmény orvosának és a fenntartó képviselőjének bevonásával dönt.

Egyházi, illetve nem állami fenntartású intézmény esetén a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátás igénybevételéről az intézményfenntartó vagy az általa megbízott személy és az ellátást igénylő, illetve törvényes képviselője írásbeli megállapodást köt.

A megállapodás tartalma megegyezik az állami fenntartású intézmény esetén megkötendő megállapodással, de tartalmazza még az ellátás kezdetének időpontját, valamint megszüntetésének módjait is. (A megállapodásra a Polgári

Törvénykönyv szabályai vonatkoznak, ezért vitás esetben a felek a bírósághoz fordulhatnak.)

Az intézmény vezetője az ellátást igénylő azonnali elhelyezéséről gondoskodik, ha annak helyzete a soron kívüli elhelyezést indokolja.

EGYÉB KEDVEZMÉNYEK

Személyi jövedelemadó kedvezmény

Az összevont adóalap adóját csökkenti a súlyosan fogyatékos magánszemélynél az erről szóló igazolás alapján a fogyatékos állapot kezdő napjának hónapjától ezen állapot fennállása idején havonta az adóév első napján érvényes havi minimálbér 5 százalékának megfelelő összeg.

2010. január 1-jétől új szabályok vonatkoznak az összevont adóalap adóját csökkentő adókedvezményre jogosító igazolás kiállítására.

Az összevont adóalap adóját csökkentő adókedvezmény igénybevételére a súlyosan fogyatékos személyek jogosultak.

Az összevont adóalap adóját csökkentő kedvezmény igénybevétele szempontjából súlyos egészségkárosodással összefüggő betegségben szenvedőnek kell tekinteni azt a személyt, aki 335/2009.(XII. 29.) Kormányrendelet mellékletében meghatározott betegségek valamelyikében szenved vagy a mellékletben meghatározott valamely fogyatékossgal él, és ez a külön jogszabályban foglaltak szerint megállapításra került.

Az összevont adóalap adóját csökkentő kedvezmény igénybevételére jogosult az a személy is, akinek a fogyatékossgai támogatásra való jogosultságát megállapították.

Az összevont adóalap adóját csökkentő kedvezmény igénybevétele szempontjából súlyos fogyatékossgának minősülő betegség, illetve fogyatékossg megállapítására és az állapot végleges vagy átmeneti jellegének meghatározására szakambulancia vagy kórházi osztály szakorvosa jogosult.

Az összevont adóalap adóját csökkentő kedvezmény igénybevételére jogosító igazolást

- szakambulancia vagy kórházi osztály szakorvosa, vagy
- a jogosultságot megállapító szakorvosi dokumentáció alapján a beteg választott háziorsosa állítja ki.

Az összevont adóalap adóját csökkentő kedvezmény a fogyatékossgai támogatást megállapító határozattal is igénybe vehető.

Az ideiglenes igazolást évente kell kiállítani az adóévben fennálló, az összevont adóalap adóját csökkentő kedvezmény igénybevétele szempontjából súlyos fogyatékossgot megalapozó betegségről, illetve fogyatékossgáról.

Ha a fogyatékoság véglegessége került megállapításra, a szakambulancia vagy kórházi osztály szakorvosa, vagy a beteg választott háziorvosa végleges igazolást állít ki.

A fentiek alapján az adókedvezményt a 2010. január 1-jétől keletkezett jövedelmek tekintetében kell alkalmazni.

Akinek a végleges súlyos fogyatékoságát e rendelet hatálybalépését megelőzően a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvényben foglaltaknak megfelelően már igazolták, a korábban kiadott és az új rendelet hatálybalépését megelőző napon hatályos igazolása a rendelet hatálybalépését követően is hatályosnak tekintendő, helyette új igazolást nem kell kiállítani.

A rendelet hatálybalépését megelőzően kiállított, az állapot ideiglenességét megállapító igazolás utójára a 2009-es adóévre vonatkozóan használható fel az összevont adóalap adóját csökkentő kedvezmény igénybevételére.

A II. típusú diabeteses beteg - ide nem értve a Kr. alapján adókedvezmény igénybevételére jogosult II. típusú diabeteses beteget - részére a súlyos fogyatékoság minősítéséről és igazolásáról szóló 15/1990. (IV. 23.) SZEM rendelet alapján kiállított igazolás az összevont adóalap adóját csökkentő kedvezmény igénybevételére utójára a 2009-es adóévre vonatkozóan használható fel.

A Melléklet 1. pontjában meghatározott fogyatékoság annál állapítható meg, akinek hallásküszöbértéke a beszédfrekvenciákon mindkét fülön 60 dB felett van.

A Melléklet 2. pontjában meghatározott fogyatékoság annál állapítható meg, akinek intelligencia kvóciense a 70-es értéket nem éri el olyan teszttel, amelynek átlaga 100-nál van, és standard deviációja 15.

A Melléklet 3. pontjában meghatározott fogyatékoság annál állapítható meg,

- a) akinek látóélessége megfelelő korrekcióval
  - aa) mindkét szemén legfeljebb 5/70,
  - ab) az egyik szemén legfeljebb 5/50, a másik szemén három méterről olvas ujjakat, vagy
  - ac) az egyik szemén legfeljebb 5/40, a másik szemén fényérzékelés nincs, vagy a másik szeme hiányzik,
- b) akinek közeli látásélessége rövidlátás esetén Csapody V., vagy annál rosszabb, vagy
- c) akinek látótere mindkét oldalon körkörösén húsz foknál szűkebb.

A szürkehályog műtéttel való gyógyíthatósága kérdésében a megyei, fővárosi vezető szemész szakorvos állásfoglalása az irányadó. Az adókedvezményre az a személy jogosult, akinek műtéti gyógyítását a szakorvos nem tartja indokoltnak, mivel a műtéti beavatkozástól állapotjavulás nem várható.

A Melléklet 4. pontjában meghatározott fogyatékoság annál állapítható meg, aki önerőből tömegközlekedési eszközt igénybe venni nem képes, mert a tömegközlekedési eszközök megállóhelyének megközelítése, a járműre történő fel- és leszállás, a szokásos méretű kézipoggyász vitele, a lépcsőn szokásos módon történő fel- és lelépkedés számára rendkívüli nehézséget vagy megoldhatatlan feladatot jelent, és/vagy

- a) tartós állásra, fogódzkodásra, kapaszkodásra nem képes, illetve
- b) testközeli és testtávoli segédeszközök (például kerekesszék, lépcsőlift, lépcsómászó szerkezet, személyemelő, kádbeemelő, művégtag, járógép, két mankó vagy bot, gördülő járóka vagy járókeret) állandó, szükségszerű használatára rászorul.

A Melléklet 4. pontja alkalmazásában:

- a) végtaghiány: a kézfej, illetve a lábfej vagy a feletti részek elvesztése, valamint betegség, fejlődési rendellenesség következtében fennálló hiánya;
- b) végtag részleges vagy teljes bénulása: az izomfunkciók olyan mértékű csökkenése, amely legalább 50%-os mértékű tartós funkciókiesést, használati zavart okoz;
- c) végtag deformitása, mozgásfunkciók beszűkülése: olyan mértékű deformitások, merevségek, ízületi elváltozások, amelyek az adott végtag használatát legalább 50%-os mértékben korlátozzák;
- d) a gerincoszlop elváltozásai: olyan mértékű elváltozások, amelyek a járást, a teherhordást legalább 50%-os mértékben tartósan nehezítik;
- e) vázizomzat elváltozásai: olyan mértékű elváltozások, amelyeknek a járást, a helyzetváltoztatási képességet legalább 50%-os mértékben korlátozó hatásuk van;
- f) a központi idegrendszer károsodásai: olyan károsodások, amelyek legalább 50%-os mértékű mozgásfunkció-kiesést okoznak valamely végtagon.

Gépjárműadó fizetése alóli mentesség

Mentes az adó alól a súlyos mozgáskorlátozott személy, a súlyos mozgáskorlátozott kiskorú, a cselekvőképességet korlátozó (kizáró) gondnokság alatt álló súlyos mozgáskorlátozott nagykorú személyt rendszeresen szállító, vele közös háztartásban élő szülő - ideértve a nevelő-, mostoha- vagy örökbefogadó szülőt is a tulajdonában lévő egy darab, 100 kW teljesítményt el nem érő személygépkocsi után, ide nem értve a

személytaxiként üzemelő személygépkocsit. Ha a mentességre jogosult adóalany adóalanyisága és adókötelezettsége az adóévben több személygépkocsi után is fenn áll, akkor a mentesség kizárólag egy, a legkisebb teljesítményű személygépkocsi után jár.

Utazási kedvezmény

Utazási kedvezmény igénybevételére jogosult:

- korlátlan számban megváltható kedvezményes menetjeggyel, vagy bármely viszonylatban megváltható, viszonylathoz kötött kedvezményes bérlettel az a vak személy, aki vakok személyi járadékában részesül, az erről szóló igazolás alapján, vagy a Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének érvényes arcképes igazolványával rendelkezik;
- korlátlan számban megváltható kedvezményes menetjeggyel, vagy bármely viszonylatban megváltható, viszonylathoz kötött kedvezményes bérlettel a Siketek és Nagyothallók Országos Szövetségének érvényes arcképes igazolványával utazó hallássérült személy;
- korlátlan számban megváltható kedvezményes menetjeggyel, vagy bármely viszonylatban megváltható, viszonylathoz kötött kedvezményes bérlettel az a személy, aki vagy aki után szülője vagy eltartója magasabb összegű családi pótlékban részesül, a Magyar Államkincstár Igazgatósága által kiállított hatósági bizonyítvány alapján,
- korlátlan számban megváltható kedvezményes menetjeggyel, vagy bármely viszonylatban megváltható, viszonylathoz kötött kedvezményes bérlettel a fogyatékosági támogatásban részesülő személy, a Magyar Államkincstár által kiállított hatósági bizonyítvány alapján,
- korlátlan számban megváltható kedvezményes menetjeggyel a fenti személyekkel együtt utazó személy.

A Magyar Államkincstár Regionális Igazgatósága a magasabb összegű családi pótlék, valamint a fogyatékosági támogatás megállapításával egyidejűleg hatósági bizonyítványt állít ki az utazási kedvezmények igénybevétele céljából.

A már fogyatékosági támogatásban, vagy magasabb összegű családi pótlékban részesülő személynek, illetve annak, aki után a magasabb összegű családi pótlék megállapításra került, kérelemre a Magyar Államkincstár Regionális Igazgatósága kiállítja a hatósági bizonyítványt.

Az utazási kedvezmény mértéke

	Kedvezmények a helyközi közlekedésben		Kedvezmények a helyi közlekedésben
	jegykedvezmény	bérletkedvezmény	bérletkedvezmény
	(vasúti személyszállítás, HÉV, helyközi autóbussz közlekedés, kompés révközlekedés)		(helyi közúti és kötőpályás közlekedés)
	[%]		[%]
<i>Fogyatékos személyek utazási kedvezménye</i>			
vak személy	90	90	100
hallássérült személy	90	90	100
a magasabb összegű családi pótlékban részesülő gyermek, valamint a súlyosan fogyatékos személy	90	90	100
a magasabb összegű családi pótlékban részesülő gyermek, valamint a fogyatékosági támogatásban részesülő személy, a vak személy és hallássérült személy 1 fő kísérője	90	-	100

A rokkantsági járadékban részesülő személy a helyközi közlekedésben a „Nyugdíjasok Utazási Utalványa” alapján évente 16 alkalommal kedvezményes menetjegy megvételére jogosult. Választása szerint két 50%-os kedvezményes utazási lehetőség összevonásával 90%-os magasabb kedvezményt is igénybe vehet.

Utazási költségtérítés

A kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló törvény szerint a fogyatékos gyermek korai fejlesztését és gondozását, fejlesztő felkészítését nyújtó intézmény igénybevételével kapcsolatban felmerült utazási költségekhez támogatás jár.

Az utazási költségtérítés mértéke megegyezik az adott távon menetrend szerint közlekedő közforgalmú közlekedési eszközök igénybevételére megszabott - a helyközi járatokon érvényes, a biztosított által igénybe vehető, a személyszállítási utazási kedvezményekről szóló jogszabályban meghatározott

kedvezmény összegével csökkentett legolcsóbb díjtételű menetjegy árával. A hely-és pótjegyek árához nem jár utazási költségtérítés.

Azt a biztosítottat, aki a beutalásra jogosult orvos döntése alapján betegsége, egészségi állapota miatt tömegközlekedési eszközön utazni nem képes - melynek tényét és indokát a beutalásra jogosult orvos az utazási utalványon feltünteti -, utazási költségtérítésként kilométerenként 21 forint illeti meg. Amennyiben a biztosított egészségi állapota miatt kísérő szükséges, a fenti összeg együttesen illeti meg a biztosítottat és kísérőjét.

Az útvonal hosszának meghatározásánál az adott viszonylatban legrövidebb távon közlekedő tömegközlekedési eszköz útvonalát kell figyelembe venni.

A korai fejlesztést és gondozást, a fejlesztő felkészítést nyújtó intézmény igénybevételeivel kapcsolatban felmerült utazási költség megtérítéséhez utazási utalvány kiállítására a Szakértői és Rehabilitációs Bizottság vezetője jogosult. Az említett szolgáltatások igénybe vételét a szolgáltatást nyújtó intézmény vezetője az erre a célra rendszeresített nyomtatványon igazolja.

A szolgáltatást nyújtó intézmény az „Utazási Utalvány betétlapja” elnevezésű, UTIK 10/a. számú nyomtatványt a Regionális Egészségbiztosítási Pénztáraknál (Budapesten a Közép-magyarországi Regionális Egészségbiztosítási Pénztárnál, XIII. kerület Teve u. 1.) szerezheti be.

A SÚLYOS MOZGÁSKORLÁTOZOTT SZEMÉLYEK KÖZLEKEDÉSI ÉS EGYÉB KEDVEZMÉNYEI

Gépkocsi szerzési támogatás

A belföldi kereskedelmi forgalomban történő 3 millió forintot meg nem haladó fogyasztói árú, legfeljebb 1610 cm³ lökettérfogatú benzinüzemű, illetve legfeljebb 2000 cm³ lökettérfogatú dízelüzemű személygépkocsi, vagy a megyei (fővárosi) rehabilitációs főorvos javaslata alapján a segédmotoros kerékpárnak minősülő, három- vagy négykerékű jármű, illetőleg a járműnek nem minősülő, sík úton önerejéből 6 km/óra sebességnél gyorsabban haladni nem képes gépi meghajtású kerekesszék vásárlása esetén a vételárhoz, valamint a Szociális és Foglalkoztatási Hivatal előzetes engedélyével a külföldről behozandó, a fentieknek megfelelő személygépkocsi, illetőleg segédmotoros rokkantkocsi vagy kerekesszék magyarországi forgalomba helyezésével kapcsolatos költségének megtérítéséhez nyújtott hozzájárulás.

A támogatás mértéke a vételár, illetve a forgalomba helyezéssel kapcsolatos költségének 60%-a, legfeljebb azonban 300.000 forint.

A szerzési támogatás megállapítását kérheti:

Aki érvényes vezetői engedéllyel - segédmotoros rokkantkocsi szerzési támogatására irányuló kérelem esetén járművezetői igazolvánnyal - rendelkezik, vagy gépjárművezetői alkalmasságát az Országos Rehabilitációs és Szociális Szakértői Intézetnek a kérelmező lakóhelye szerint illetékes elsőfokú szakértői bizottsága megállapította, vagy ha vezetői engedéllyel nem rendelkezik, de személygépkocsival történő szállítását érvényes vezetői engedéllyel rendelkező szülője, háztartársa vagy a vele legalább egy éve közös háztartásban élő élettársa írásbeli nyilatkozatban vállalja, valamint

- családjában a tárgyév megelőző évben az egy főre jutó jövedelem a tárgyév január 1-jén nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének (2010. január 1-től 28.500 Ft) 2,5-szeresét.
- a kérelem benyújtását megelőző hét éven belül mozgáskorlátozottságára tekintettel nem részesült szerzési támogatásban vagy gépjármű-behozatali vámmentességben, valamint a fenti két feltétellel rendelkező
- személy, aki a vele közös háztartásban élő 3. életévét betöltött súlyos mozgáskorlátozott kiskorú gyermeke személygépkocsival történő szállítását írásbeli nyilatkozatban vállalja, ha a szállítás a gyermek tanulói jogviszonya, gyógykezelése, rendszeres intézményi ellátása miatt indokolt.

A Szociális és Gyámhivatal az alábbi feltételek együttes fennállása esetén szerzési támogatásra való jogosultságot állapíthat meg annak a súlyos mozgáskorlátozott személynek is,

- aki a szakértői bizottság véleménye szerint gépjármű vezetésére alkalmatlan,
- akinek a gépjármű használata munkaviszonya vagy, tanulói jogviszonya fenntartása miatt indokolt,
- akinek a szállítását érvényes vezetői engedéllyel rendelkező, vele legalább egy éve közös háztartásban élő, nagykorú gyermeke, testvére írásbeli nyilatkozatban vállalja.

Személygépkocsi átalakítási támogatás

Gyárilag automata sebességváltóval felszerelt személy-gépkocsi vásárlásához, gépkocsi segédberendezéssel történő felszereléséhez, átalakításához nyújtott támogatás, továbbá a személygépkocsi olyan átalakításához nyújtott támogatás, amely lehetővé teszi a súlyos mozgáskorlátozott személy személygépkocsival történő szállítását, vagy a személygépkocsinak a súlyos mozgáskorlátozott személy biztonságos szállítását szolgáló eszközzel való ellátásához nyújtott támogatás.

Az átalakítási támogatás mértéke az átalakítás költsége, de legfeljebb 30.000 forint.

Közlekedési támogatás

A közlekedési támogatás a súlyos mozgáskorlátozott személy közlekedési többletköltségeinek részleges támogatása.

Alapösszege: 7.000 forint/év.

A közlekedési támogatás mértéke

Ha a súlyos mozgáskorlátozott személy az öregségi nyugdíjkorhatárt nem töltötte be, és

- tanulói jogviszonyban vagy munkaviszonyban áll: 24.500 Ft, ha kiskorú eltartásáról is gondoskodik: 28.000 Ft
- ha a súlyos mozgáskorlátozott személy az öregségi nyugdíjkorhatárt nem töltötte be, de nem áll tanulói jogviszonyban vagy munkaviszonyban: 7.000 Ft, ha kiskorú eltartásáról is gondoskodik: 10.500 Ft

Ha a súlyos mozgáskorlátozott személy az öregségi nyugdíjkorhatárt betöltötte: 7.000 Ft, ha kiskorúak eltartásáról saját háztartásában gondoskodik: 10.500 Ft

Jó tudni

A fogyatékosági támogatásba részesülő személy közlekedési támogatásra nem jogosult.

A közlekedési kedvezmények iránti, illetve a szerzési támogatás érvényességének meghosszabbítására irányuló kérelmet a lakóhely vagy tartózkodási hely szerinti illetékes települési önkormányzat jegyzőjéhez kell benyújtani a tárgyév április 30-ig.

A közlekedési támogatás iránti igény a fenti határidőt követően is benyújtható, amennyiben a súlyos mozgáskorlátozottság ténye a tárgyévben következik be, Átalakítási támogatás és parkolási engedély iránti kérelem a tárgyévben bármikor benyújtható.

A közlekedési kedvezmények megállapításának jövedelmi határa: az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 2,5-szerese. Szerzési, illetve átalakítási támogatás ugyanazon személy esetében hét évenként egy ízben adható.

A szerzési támogatással megvásárolt, vagy külföldről behozott személygépkocsit a vásárlás, vagy a magyarországi forgalomba helyezéssel kapcsolatos vámigazgatási eljárás befejező napjától számított 3 éven belül csak a Szociális és Gyámhivatal előzetes hozzájárulásával lehet elidegeníteni. Az elidegenítési tilalmat a járműnyilvántartásba az állam javára bejegyzik.

A jogosult a szerzési támogatással történő vásárláskor a szerződést, illetve külföldről behozott gépkocsi esetén a vámokmányt a vásárlás, illetve a behozatal időpontjától számított 5 napon belül köteles bemutatni az utalványt kiállító hivatalnak, amely a bemutatott számlán, szerződésen, illetőleg a vámokmányon igazolja a bemutatás tényét.

A szerzési támogatásban részesült személy a jármű forgalomba helyezésére vagy átírására irányuló eljárás során köteles nyilatkozni arról, hogy a járművet a szerzési támogatás felhasználásával vásárolta. Kérnie kell a törzskönyv kiállításának felfüggesztését a hivatal határozatának megérkezéséig. Ha a fenti bejelentési kötelezettségnek nem tesz eleget, vagy ha a gépkocsi átírását elmulasztja, a szerzési támogatást vissza kell fizetnie.

Parkolási Igazolvány

Parkolási igazolványra jogosult az, aki

- súlyos mozgáskorlátozott,
  - látási, értelmi, mozgásszervi fogyatékos, illetve autista,
  - 2001. július 1-jét megelőzően vaknak, vagy
  - a magasabb összegű családi pótlékra jogosító betegségekről és fogyatékos-ságokról szóló rendelet szerint vaknak vagy gyengénlátónak, mozgásszervi fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak, vagy autistának minősül,
- és a minősítést szakvéleménnyel vagy szakhatósági állásfoglalással igazolja.

Az igazolvány birtokosa (illetve az őt szállító jármű vezetője) a KRESZ-ben meghatározottak alapján az alábbiakra jogosult:

- egyes behajtást tiltó jelzőtáblánál a tilalom ellenére behajthat, ha úticélja a jelzőtáblával megjelölt úton van, vagy csak ezen az úton közelíthető meg.
- a járdán a járművével akkor is megállhat, ha a megállást jelző tábla vagy útburkolati jel nem engedi meg
- járművével olyan helyen is várakozhat, ahol azt várakozást jelző tábla tiltja,
- ellenőrző óra vagy jegykiadó automata működtetése nélkül is várakozhat, korlátozott várakozási övezetben és várakozási övezetben. (A kijelölt rakodóhelyre vonatkozó rendelkezés azonban a mozgáskorlátozottat szállító járműre is vonatkozik.)

Az igazolvány kiadására irányuló eljárás kérelemre indul. A kérelmet a lakóhely szerint illetékes okmányirodához, vagy a jegyzőhöz is be lehet nyújtani. A kérelemhez mellékelni kell a betegséget, fogyatékoságot igazoló szakvéleményt vagy szakhatósági állásfoglalást. Ha az ügyfél nem személyesen nyújtja be kérelmét, egy darab igazolványképet is mellékelnie kell a kérelméhez. A személyesen eljáró ügyfél a kérelem előterjesztésekor a kérelmet saját kezűleg írja alá. Az ügyfélnek a kérelmet akkor is saját kezűleg kell aláírnia, ha helyette meghatalmazottja jár el. Az ügyfél írásképtelensége esetén a kérelmen ezt a tényt - az aláírás céljára szolgáló rovatban - a körzetközponti jegyző „írásképtelen” bejegyzéssel tünteti fel.

A kérelemhez milyen szakvéleményt, szakhatósági állásfoglalást kell benyújtani:

- **a súlyos mozgáskorlátozott személynek:**
A háziorvos által kiállított szakvéleményt, mely szerint közlekedőképességének vizsgálata során pontjainak száma 7 vagy annál több.
- **a látási, értelmi, mozgásszervi fogyatékos, illetve autista személynek:**

Az ORSZI orvosi bizottságának szakvéleményét, szakhatósági állásfoglalását a súlyos fogyatékoság minősítéséről.

- **a 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősített személynek:**

A területi vezető személy által kiállított, a vakok személyi járadékát kérelmező nyilvántartási lapot.

- **a magasabb összegű családi pótlékra jogosító betegségekről és fogyatékoságokról szóló rendelet szerint vaknak, gyengénlátónak, mozgásszervi, értelmi fogyatékosnak vagy autistának minősülőnek (törvényes képviselőjének):**

A szakorvos által kiállított Igazolást a tartósan beteg, illetőleg súlyosan fogyatékos gyermekekről.

Az igazolvány a kiállítás napjától számított 3 évig hatályos. Ha a szakvélemény vagy szakhatósági állásfoglalás a következő felülvizsgálat, ellenőrző vizsgálat időpontjaként, illetve az állapot fennállásának várható időpontjaként 3 évnél rövidebb időtartamot határoz meg, az igazolvány hatálya megegyezik a szakvélemény hatályával.

A jogosultság további fennállása esetén az igazolvány hatálya újabb 3 éves időtartamra, illetve a szakvélemény hatályának megfelelő időtartamra meghosszabbítható.

Az ügyfél részére 5 éves időtartamra kell kiállítani az igazolványt, ha a kérelemhez mellékelte szakvélemény vagy szakhatósági állásfoglalás szerint a mozgásában korlátozott személy állapota végleges. Az 5 éves időtartam leteltével az igazolvány hatálya további 5 évvel újabb szakvélemény vagy szakhatósági állásfoglalás bemutatása nélkül meghosszabbítható.

Fontos tudni:

Használatkor az igazolványt a mozgásában korlátozott személyt szállító jármű szélvédője mögött úgy kell elhelyezni, hogy előlapja a hatályosság és a jogosultság ellenőrzése céljából látható legyen. Az igazolványt az ellenőrzésre jogosult személy felszólítására ellenőrzés céljából át kell adni.

Az igazolvány nem adható át használatra az arra jogosulatlan személynek. A jogosultat szállító jármű vezetője az igazolvány által biztosított kedvezményekkel csak a jogosult szállítása esetén élhet.

Amennyiben a jogosult maga él vissza az igazolvány biztosította kedvezményekkel, az igazolványt vissza kell vonni és a visszavonástól számított egy évig részére új igazolvány nem állítható ki.

Az igazolványban foglaltak adattartalmát, érvényességét, hatályát, jogszerű használatát a rendőrség és a közterület-felügyelő jogosult ellenőrizni.

Ha az igazolvány kiadásáig a kérelemben feltüntetett adatokban változás következik be, az ügyfél köteles az adatváltozást haladéktalanul bejelenteni és a kérelmet annak megfelelően módosítani.

A nyilvántartott adatok megváltozását az adatváltozást követő 15 napon belül be kell jelenteni a körzetközponti jegyzőnél. Ha az adatváltozás az igazolványban feltüntetett adatokat is érinti, a bejelentéssel egyidejűleg az igazolvány cseréjét is kérelmezni kell.

Akinek az igazolványát eltulajdonították, megsemmisült vagy elvesztette, köteles azt haladéktalanul, de legkésőbb a tudomására jutástól számított nyolc munkanapon belül bármely körzetközponti jegyzőnél bejelenteni.

Érvénytelen az igazolvány akkor, ha

- a jogosult meghalt;
- időbeli hatálya lejárt;
- a jogosult személyére és jogosultságára vonatkozó adatok megállapítására alkalmatlan;
- meghamisították;
- a körzetközponti jegyző a visszavonását a nyilvántartásba bejegyezte;
- a körzetközponti jegyző, illetve a közúti közlekedési nyilvántartási szerv az okmány elvesztése, eltulajdonítása, valamint megsemmisülése tényét a nyilvántartásba bejegyezte.

Akadálymentesítési támogatás

A súlyosan mozgássérült személy részére műszakilag akadálymentes lakás kialakításának többletköltségeire vissza nem térítendő állami támogatás vehető igénybe.

A támogatás

- akadálymentes új lakás építéséhez, vásárlásához legfeljebb kétszázötvenezer forint,
- meglévő lakáson végzett akadálymentesítéshez legfeljebb százötvenezer forint,

ha az építető vagy a vásárló a mozgássérült,

- illetőleg legfeljebb százezer forint - új és meglévő lakásra egyaránt -, ha az építető vagy vásárló által eltartott közeli hozzátartozó (házastárs, egyeneságbeli rokon, örökbefogadott, mostoha- és nevelt gyermek, örökbefogadó, a mostoha- és a nevelőszülő, testvér, élettárs) a mozgássérült.

A támogatást a mozgássérült vagy az elhelyezéséről gondoskodó közeli hozzátartozó igényelheti, ha a mozgássérült személy mozgásszervi fogyatékosnak vagy súlyos mozgáskorlátozott személynek minősül, és a

mozgásukban nem akadályozottak használatára tervezett és az érvényben lévő általános építési előírások szerint megépített lakóépületet, illetőleg az abban lévő lakást egyáltalában nem, vagy csak indokolatlanul nagy nehézségek árán tudná rendeltetésszerűen használni, és ezért ahhoz, hogy az épületet, illetőleg lakását megfelelően használhassa, többletköltségek vállalásával kell azt akadálymentessé tenni.

Jó tudni

Ugyanazon lakóingatlanra akadálymentesítési támogatás több alkalommal akkor igényelhető, ha a korábbi támogatásból elvégzett akadálymentesítés nem eredményezte más mozgáskorlátozott személy akadálymentes lakáshasználatát. A támogatás kizárólag a mozgáskorlátozott személy számára eredményezhet használati előnyt, de nem szolgálhatja a lakás forgalmi értékének növekedését.

A támogatást a Mozgáskorlátozottak Egyesületeinek Országos Szövetsége (MEOSZ) javaslata alapján folyósítja az erre felhatalmazott hitelintézet. Egy személy csak egy alkalommal vehet igénybe állami támogatás.

A mozgásszervi fogyatékoságot, illetve súlyos mozgás-korlátozottságot a következő módon kell igazolni:

- a súlyos mozgáskorlátozottságot megállapító, a lakhely vagy tartózkodási hely szerint illetékes települési önkormányzat jegyzője által hozott jogerős határozattal,
- az ORSZI szakértői véleményével, ha az igénylő súlyos mozgásszervi fogyatékos
- a fenti igazolások hiányában a lakóhely szerint illetékes rehabilitációs szakrendelés orvosának szakvéleménye arról, hogy a magánszemély súlyos mozgáskorlátozott.

Az akadálymentesítési támogatás iránti kérelmet az igénylőnek a lakóhely szerint illetékes mozgássérültek egyesületéhez kell benyújtania, a MEOSZ-hoz címzetten.

A kérelmet mellékleteivel együtt a helyi szervezet a MEOSZ-hoz továbbítja, ahol a főtitkár a javaslatot hitelesíti, szükség esetén kiegészíti, majd a teljes iratanyagot továbbítja a folyósításra felhatalmazott hitelintézethez.

A támogatás cél szerinti felhasználásáról (a támogatás elköltésének módjáról, a megvalósított akadálymentesítésről) a támogatott a támogatás folyósítását követő 120 napon belül írásban beszámol a MEOSZ felé. A megvalósított akadálymentesítést a MEOSZ ellenőrizheti.

A TARTÓSAN BETEG, ILLETŐLEG SÚLYOSAN FOGYATÉKOS BETEG HOZZÁTARTOZÓJA RÉSZÉRE FOLYÓSÍTHATÓ PÉNZBELI ELLÁTÁSOK

Magasabb összegű családi pótlék

A gyermek kezelése során az alapellátás illetékes orvosa, illetve a gyermeket ellátó szakorvos hívja fel a figyelmet a magasabb összegű családi pótlék igénylésének lehetőségére, de a szülő is kezdeményezheti annak megállapítását, hogy a gyermek után lehet-e a magasabb összegű ellátást megállapítani.

Magasabb összegű családi pótlékot folyósítanak 1500 gramm születési súly alatt született gyermekek után 3 éves korig különös betegség nélkül is.

A tartósan beteg, illetőleg súlyosan fogyatékos gyermek (személy) után magasabb összegű családi pótlékot folyósítanak a betegség fennállásig, illetőleg a gyermek 18. életévének betöltéséig.

A 18 évesnél idősebb személy abban az esetben jogosult a magasabb összegű családi pótlékra, ha 18 éves koráig magasabb összegű családi pótlékot folyósítottak utána, s munkaképesség-csökkenésének mértéke eléri a 67%-ot, vagy az egészségkárosodásának mértéke eléri az 50%-ot.

Tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos személy

- az a tizennyolc évesnél fiatalabb gyermek, aki az 5/2003. (II.19.) ESZCSM rendeletben meghatározott betegsége, illetve fogyatékosága miatt állandó vagy fokozott felügyeletre, gondozásra szorul.
- az a tizennyolc évesnél idősebb személy, aki tizennyolcadik életévének a betöltése előtt munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette, illetve legalább 50%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett, és ez az állapot egy éve tart, vagy előreláthatólag legalább egy évig fennáll.

A magasabb összegű családi pótlék megállapítása iránti igénybejelentés

Az igénylő a kérelmet a lakóhelye vagy tartózkodási helye szerint illetékes Kincstárnál jelentheti be.

A kérelemhez csatolni kell az „Igazolás tartósan beteg, illetőleg súlyosan fogyatékos gyermekről” elnevezésű nyomtatványt, melyet a gyermekklinika, gyermekkórház, kórházi gyermekosztály, szakambulancia, szakrendelő vagy szakgondozó intézmény szakorvosa ad ki.

Amennyiben a szakvélemény szerint a gyermek nem jogosult a magasabb összegű ellátásra, a szülő az igazolás kiállítását követő 15 napon belül kérheti annak felülvizsgálatát a gyermek állandó lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes megyei gyermekgyógyász szakfőorvostól. A megyei gyermekgyógyász szakfőorvos a felülvizsgálati eljárás során új igazolást állít ki.

A tizennyolcadik életévét betöltött személy a lakóhelye szerint illetékes Magyar Államkincstár Regionális Igazgatóságánál igényelheti a magasabb összegű családi pótlékot.

Nagykorú személy esetén a Kincstár hivatalból – illetőleg az igénylő kérelmére – szakvéleményt kér az Orvos-szakértői Intézetétől, arra vonatkozóan, hogy az igénylő a munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette-e, illetve legalább 50%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett-e. Az orvosi bizottság szakvéleménye alapján fogják az igényt elbírálni.

A tartósan beteg, illetőleg súlyosan fogyatékos gyermek után járó magasabb összegű családi pótlék annak a hónapnak a végéig folyósítható, ameddig a betegség, súlyos fogyatékoság fennállását igazolták.

Ha állapotjavulás miatt a magasabb összegű családi pótlék már nem jár, a jogosultság megszűnését követő hónaptól a családi pótlékot új összeggel folyósítják, feltéve, ha a szülő egyébként jogosult a családi pótlékre.

A magasabb összegű családi pótlék összege 2010. január 1-jétől

Tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermeket nevelő család esetén 23.300 forint.

Tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermeket nevelő egyedülálló esetén 25.900 forint.

A 18. életévét betöltött tartósan beteg vagy súlyosan fogyatékos személy esetén 20.300 forint.

Az után a gyermek után, akire tekintettel 18. életévének betöltéséig magasabb összegű családi pótlékot folyósítanak, s közoktatási intézmény tanulója, az ezt követően utána vagy részére folyósított ellátás havi összege meg kell, hogy egyezzen a korábban folyósított magasabb összegű családi pótlék mértékével. Ebben az esetben a családi pótlék más jogszabály alkalmazásában magasabb összegű családi pótléknak minősül, ezért a gyermek alanyi jogon jogosult pl. a közgyógyellátásra, utazási kedvezményre.

Annak a személynek, akinek rendszeres jövedelme (legalább három egymást követő hónapban keletkezett jövedelem, mely meghaladja a minimálbér összegét) van, a részére megállapított családi pótlék folyósítását a negyedik hónaptól mindaddig szüneteltetni kell, amíg rendszeres jövedelemmel rendelkezik.

A tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermekre tekintettel megállapítható egyéb ellátások

- közgyógyellátás
- ingyenes tankönyvellátás
- gyermekétkeztetés esetén 50%-os mértékű térítési díj-kedvezmény
- gyermekgondozási segély 10 éves korig
- kiegészítő mértékű ápolási díj, ha önmaga ellátására képtelen, s állandó felügyeletre, gondozásra szorul
- utazási kedvezmény, utazási költségtérítés

Gyermekgondozási segély

Gyermekgondozási segélyre jogosult

A szülő, a nevelőszülő, a gyám, a 16. életévét betöltött kiskorú szülő (ha a saját háztartásban nevelt gyermekének gyámjával nem él egy háztartásban, feltéve, hogy a gyámhivatal a kiskorú részére engedélyezte a szülői ház elhagyását),

- a gyermek 3. életévének betöltéséig,
- ikergyermekek esetén a tankötelessé válás évének végéig. (amennyiben ikergyermek esetén a tankötelessé válás éve nem egyezik meg, úgy az ellátást a legkésőbb tankötelessé váló gyermek tankötelessé válása évének végéig folyósítják, legfeljebb a gyermekek tizedik életévének betöltéséig),
- a tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermek tizedik életévének betöltéséig, a nagyszülő a szülő jogán.

Ha a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, a gyermek 10. életévének betöltéséig.

Az ellátások iránti igényt a lakóhely szerint illetékes Magyar Államkincstár Regionális Igazgatóságánál bírálják el.

A gyermekgondozási segély havi összege – a gyermekek számától függetlenül – azonos az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegével (2010. január 1-től 28.500 forint). Töredékhónap esetén egy naptári napra a havi összeg harmincad része jár.

Ikergyermek esetén – függetlenül a gyermekek számától - a GYES havi összege azonos az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 200%-ával. Az ellátás összegéből 9,5% nyugdíj járulékot vonnak.

Gyermekgondozási segély méltányosságából történő megállapítása

A Kincstár vezetője – méltányossági jogkörben eljárva – gyermekgondozási segélyre való jogosultságot állapíthat meg a gyermeket nevelő személynek:

- ha a gyermek szülei a gyermek nevelésében három hónapot meghaladóan akadályoztatva vannak;

Megállapíthatja, illetőleg meghosszabbíthatja a jogosultságot:

- a gyermek általános iskolai tanulmányainak megkezdéséig, legfeljebb azonban a gyermek 8. életévének betöltéséig, ha a gyermek betegsége miatt a gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézményben nem gondozható.

Az igényléshez csatolni kell az igényben megjelölt októl függően:

- a szülők nyilatkozatát a gyermeknevelésben való akadályoztatásukról;
- a fekvőbeteg-gyógyintézet gyermekgyógyász, vagy gyermek-pszichiáter szakorvosának igazolását arról, hogy a gyermek a gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézményben nem gondozható, nevelhető.

A kérelmet formanyomtatványon az igénylő lakóhelye, tartózkodási helye szerinti Kincstárhoz kell benyújtani.

A gyermekgondozási segély folyósításával egyidejűleg lehetőség van a részösszegű ápolási díj megállapítására, ha az ápolásra szoruló személy fokozott ápolást igényel. Fokozott ápolást igénylő az a személy, aki mások személyes segítsége nélkül önállóan nem képes

- étkezni, vagy

- tisztálkodni, vagy

- öltözködni, vagy

- illemhelyet használni, vagy

- lakáson belül - segédeszköz igénybevételével sem - közlekedni,

feltéve, hogy esetében a fenti pontokban foglaltak közül legalább három egyidejűleg fennáll.

Ápolási díj

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú személy részére biztosított anyagi hozzájárulás.

Ápolási díjra jogosult – a jegyes kivételével – az a hozzátartozó, aki önmaga ellátására képtelen, állandó és tartós felügyeletre szoruló, súlyosan fogyatékos (korhatár nélkül), vagy tartósan beteg 18 év alatti gyermek gondozását, ápolását végzi.

Összege

Az ápolási díj összege nem lehet kevesebb, mint az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összege, melyből 9,5 % nyugdíjárulékot vonnak, ezért a folyósítás időtartama nyugdíjszerző szolgálati időnek minősül.

Emelt összegű ápolási díj

Ha a súlyosan fogyatékos személy fokozott ápolást igényel, emelt összegű ápolási díjat állapítanak meg. Ebben az esetben a díj összege azonos az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130%-val.

Az ápolást végző személy lakóhelye szerint illetékes települési önkormányzat jegyzője állapítja meg, ha súlyosan fogyatékos, vagy 18 év alatti tartósan beteg személy ápolása miatt nyújtották be a kérelmet.

Az ápolási díj megállapítása iránti kérelemhez mellékelni kell a házi orvos igazolását arról, hogy az ápolt súlyosan fogyatékos, vagy tartósan beteg, és arra vonatkozó szakvéleményét, hogy az ápolt állandó és tartós gondozásra szorul. Az arról szóló igazolást, hogy az ápolt tartósan beteg, vagy súlyosan fogyatékos személy, a házi orvos

- az orvosszakértői szerv szakvéleménye, vagy
- a megyei gyermek-szakfőorvos igazolása, vagy
- a fekvőbeteg-szakellátást nyújtó intézmény vagy területileg illetékes szakrendelő intézet szakorvosa által kiadott zárójelentés, igazolás alapján állítja ki.

A házi orvos a súlyos fogyatékoság tényéről szóló igazolást a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján is kiállíthatja.

Tartósan betegnek minősül az a személy, aki előreláthatólag három hónapnál hosszabb időtartamban állandó ápolást, gondozást igényel.

Az ápolási díj megállapítása szempontjából súlyosan fogyatékos személynek minősül az, aki

- segédeszközzel, vagy műtéti úton nem korrigálható módon látóképessége teljesen hiányzik vagy aliglátóként minimális látásmaradvánnyal rendelkezik és ezért kizárólag tapintó-halló-életmód folytatására képes,

- hallásvesztése oly mértékű, hogy a beszédnek hallás útján történő megértésére és spontán elsajátítására segédeszközzel nem képes és halláskárosodása miatt a hangzó beszéd érthető ejtése elmarad,
- értelmi akadályozottsága genetikai, illetőleg magzati károsodás vagy szülési trauma következtében, továbbá tizennegyedik életévet megelőzően bekövetkező súlyos betegség miatt középsúlyos vagy annál nagyobb mértékű, továbbá aki IQ értékétől függetlenül a személyiség egészét érintő (pervezív) fejlődési zavarban szenved, és az autonómiai tesztek alapján állapota súlyosnak vagy középsúlyosnak minősíthető (BNO szerinti besorolása: F84.0-F84.9),
- mozgásszervi károsodása, illetőleg funkciózavara olyan mértékű, hogy helyváltoztatása a külön jogszabályban (141/2000. (VIII. 9.) Kormányrendelet) meghatározott segédeszköz állandó és szükségszerű használatát igényli, vagy állapota miatt helyváltoztatásra még segédeszközzel sem képes, vagy végtaghiány miatt önmaga ellátására nem képes és állandó ápolásra, gondozásra szorul.

Ha az ápolást végző hozzátartozó nem ért egyet a háziorvos igazolásával, annak felülvizsgálatát az egészségügyi államigazgatási szerv által kijelölt, az ápolást indokoló diagnózis szerinti szakorvostól vagy szervtől kérheti.

Ha a háziorvos szakvéleményével nem ért egyet, annak felülvizsgálatát az ápolat személy tartózkodási helye szerint illetékes megyei, fővárosi szociális módszertani intézménytől kérheti.

(Ez a lehetőség az önkormányzatot is megilleti.)

Nem jogosult ápolási díjra a hozzátartozó:

Akkor, ha

- az ápolat személy két hónapot meghaladóan fekvőbeteg-gyógyintézeti, valamint nappali ellátást nyújtó vagy bentlakásos szociális intézményi ellátásban, illetőleg óvodai, gyermekvédelmi szakellátást nyújtó bentlakásos intézményi elhelyezésben részesül,
- vagy közoktatási intézmény tanulója, illetőleg felsőoktatási intézmény nappali tagozatos hallgatója kivéve, ha
  - a közoktatási intézményben eltöltött idő a kötelező tanórai foglalkozások időtartamát nem haladja meg, vagy
  - az óvoda, a nappali ellátást nyújtó szociális intézmény igénybevételének, illetőleg a felsőoktatási intézmény látogatási kötelezettségének időtartama átlagosan a napi 5 órát nem haladja meg, vagy

- az óvoda, a közoktatási, illetőleg a felsőoktatási intézmény látogatása, vagy a nappali ellátást nyújtó szociális intézmény igénybevétele csak az ápolást végző személy rendszeres közreműködésével valósítható meg,

az ápoló

- rendszeres pénzellátásban részesül, és annak összege meghaladja az ápolási díj összegét, ide nem értve azt a táppénzt, amelyet az ápolási díj folyósításának időtartama alatt végzett keresőtevékenységéből adódó biztosítási jogviszony alapján - keresőképtelenné válása esetén - folyósítanak,
- szakiskola, középiskola, illetve felsőoktatási intézmény nappali tagozatos tanulója, hallgatója,
- keresőtevékenységet folytat és munkaideje - az otthon történő munkavégzés kivételével - a napi 4 órát meghaladja.

Megszüntetik az ápolási díj folyósítását:

Akkor, ha az ápolat személy állapota az állandó ápolást már nem teszi szükségessé, az ápolást végző személy a kötelezettségét nem teljesíti, az ápolat személy meghal, az ápolást végző, vagy az ápolat személy tartózkodási engedélyének érvényességi ideje meghosszabbítás nélkül lejárt, illetve az engedélyt visszavonták, a jogosultságot kizáró körülmény következett be.

Az ápolat személy halála esetén a halál időpontját követő második hónap első napjától szüntetik meg az ellátás folyósítását.

FELHASZNÁLT JOGANYAG

Fogyatékosági támogatás	1998. évi XXVI. Tv.
Rokkantsági járadék	83/1987.(XII.27.) MT rendelet
Rendszeres szociális járadék	387/2007.(XII.23.) Korm. rend.
Rendszeres szociális segély	1993. évi III. tv.
Közgyógyellátás	1993. évi III tv.
Parkolási Igazolvány	218/2003.(XII.11.) Kormány rendelet
Normatív tankönyvtámogatás	2001. évi XXXVII. Tv.
Étkezési térítési díjkedvezmény	1997. évi XXXI. tv.
Szociális Alap és Szakszolgáltatás	1993. évi III. tv.
Személyi jövedelemadó kedvezmény	1995. évi CXVII. Tv, valamint a
335/2009.(XII: 29.) Kormány rendelet	
Utazási kedvezmények	85/2007.(IV.25.)Korm. rend.
Súlyosan mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményei	164/ 1995.(XII.27.) Kormány rendelet
Akadálymentesítési támogatás	12/2001.(I.31.) Kormány rendelet
Gépjárműadó kedvezmény	1991. évi LXXXII. Tv.
Magasabb összegű családi pótlék	1998. évi LXXXIV. tv.
Gyermekgondozási segély	1998. évi LXXXIV. tv.
Ápolási díj	1993. évi III tv.

MELLÉKLETEK

A magasabb összegű családi pótlékra jogosító betegségek és fogyatékoságok

A) 1. Anyagcsere- és endokrinbetegségek

1. Phenylketonuria és egyéb enzimbetegségek (laboratóriumi igazolt, különleges diétát igénylő esetek, pl. laktózérzékenység).
2. Cukorbetegség (diabetes mellitus).
3. Egyéb súlyos endokrin- és anyagcserebetegségek.

A) 2. Anyagcsere és gasztroenterológiai betegségek

1. Coeliákia
2. Dermatitis herpetiformis Duhring, lineáris IgA dermatózis
3. Mucoviscidosis
4. Krónikus gyulladós bélbetegségek (M. Crohn, colitis ulcerosa)
5. Gastroesophagealis reflux betegség, amely intraoesophagealis pH-méréssel és endoscopus vizsgálattal egyaránt igazolt, valamint 6 hónapnál hosszabb gyógyszeres kezelést igényel
6. Egyéb súlyos gasztroenterológiai betegségek (pl. terheléssel igazolt táplálékfehérje-allergia, mely 2 éves kor felett is fennáll)

B) Kardiológiai betegségek

1. Veszélyes szívhibák közül
  - a) a műtét előtti esetek, ha a keringési elégtelenség csak gyógyszeres kezeléssel küzdhető le,
  - b) az extracorporalis szívműtétet indokló esetek, a műtét után egy évig,
  - c) a maradványtünetekkel járó, gyógyszeres vagy egyéb kezelésre szoruló műtét utáni esetek,
  - d) a cyanosissal járó kórképek,
  - e) a műtétet igénylő, balszívfél obstructioval járó kórképek (műtét előtt, valamint műtét után legalább egy évig),
  - f) a maradványtünetekkel járó, intervenció kardiológiai beavatkozást igénylő esetek.
2. Tartós gyógyszeres kezelést igénylő ritmuszavar.
3. Gyulladós szívbetegségek (carditis, endocarditis, többszörösen kiújuló pericarditis).
4. Cardiomyopathiák.
5. Szívtranszplantációra váró, illetve azon átesett szívbeteg gyermekek.
6. Kombinált gyógyszeres kezelést igénylő hypertonia.

C) Vesebetegségek

1. Kétoldali vese dysplasiák, hypoplasiák.
2. Nephrosis-szindróma (a kezelés befejezése után 3 évig).
3. Chronikus pyelonephritis.
4. Recidiváló pyelonephritisek húgyúti rendellenességek talaján (amennyiben műtéti korrekció nem lehetséges), illetve vesico-ureteralis refluxszal járó esetekben.
5. Progresszív glomerulonephritis.
6. Renovascularis (malignus) hypertoniák.
7. Idült veseelégtelenség.
8. Tartós gyógyszeres kezelést igénylő tubulopathiak.
9. Egyéb krónikus, műtétet igénylő obstruktív uropathiak, a végleges műtéti megoldásig és/vagy a teljes gyógyulásig.
10. Vesetranszplantációra váró, illetve azon átesett vesebeteg gyermekek.

D) Immunpathológiai kórképek

1. Rheumatoid arthritis.
2. Systemás lupus erythematosus.
3. Egyéb súlyos autoimmun kórképek.
4. Primer immunhiányos betegségek (Átmeneti IgG hiány esetén nem indokolt a jogosultság!).
5. AIDS (szerzett immunhiányos betegség) laboratóriumiilag igazolt, a Szent László Kórház Gyermekek Immunológiai Ambulancia által is gondozott esetek.
6. Splenectomia utáni állapot.

E) Haematológiai kórképek

1. A vérzés, alvadás, valamint a vérsejtek képzésének és pusztulásának súlyos, krónikus zavarai.
2. Csontvelőátültetés.

Restitutio ad integrum gyógyulás esetén a gyógyszeres kezelés befejezésétől számított 5 évig, egyéb esetekben 18 éves korig.

F) Rosszindulatú daganatok, illetve leukémiák

Rosszindulatú betegség esetén a kezelés időtartamára, és az azt követő 5 évig. Tartós szövődmény vagy károsodás esetén 18 éves korig.

G) Pulmonológiai kórképek

1. A gyermekkori asztma bronchiális krónikus formái, ha a beteg preventív, folyamatos gyulladáscsökkentő terápiára és/vagy rendszeres szakgondozásra szorul.
2. Krónikus, tartósan jelentős mértékű, csökkent légzésfunkcióval járó obstruktív és/vagy restriktív pulmonológiai elváltozások, továbbá hörgőtükrözéssel, és/vagy képalkotó eljárásokkal igazolt, a légzőrendszer funkcióját befolyásoló légúti fejlődési rendellenességek, anatómiai eltérések, immotilis cilia szindróma.
3. Hét éven aluliaknál súlyos, ismételt obstruktív légzészavarral járó kórképek, melyek gyakori kórházi kezelést igényelnek és a recidívák veszélye miatt a gyermek közösségbe nem adható.

H) Neurológiai betegségek

1. Gyermekközösségben elhelyezhető, de gyakori epilepsziás rohamok, magatartási zavar miatt gyakran hosszabb otthoni megfigyelést, pihenést igénylő epilepsziás betegek, akik felügyelete, ápolása miatt a családtagok kénytelenek a munkájuktól távol maradni.
2. Gyógyszerrel részben beállítható epilepsziások, akiknek havonta átlagosan legalább egy rohamuk van.
3. Progresszív degeneratív (neurometabolikus) folyamatok.
4. Incontinenciát okozó meningo-myelocele.
5. A központi és perifériás ideg- és izomrendszer recidiváló, súlyos betegségei, melyek maradványtünetekkel gyógyulnak, illetve csak remisszióba kerülnek (pl. Sclerosis multiplex, polyneuritis, polymyositis).
6. Trauma, sérülés következtében elvesztett beszédképesség: aphasia, dysphasia.

I) Bőrgyógyászati betegségek

1. Psoriasis vulgarisból, atopiás dermatitisből, ichtyosisból vagy más dermatozisból kialakuló erythroderma, epidermolytikus hyperkeratosis.
2. Langerhans sejtes histiocytosis. Xeroderma pigmentosum.
3. Epidermolysis bullosa simplex (kiterjedt forma) és dystrophica.
4. Súlyos kiterjedt bőrgyógyászati kórképek (1 éven túl gyógyulók vagy csak remisszióba hozhatók) a betegek naponta többszöri kenőcsös kezelést, kötözést igényelnek.

J) Egyéb krónikus betegségek, illetve fejlődési rendellenességek

A végleges (esetleg műtéti) megoldásig, amelyek gyógyulása egy éven belül nem várható, illetve mindaddig, amíg a gyermek gondozása különös terhet okoz.

K) Érzékszervi fogyatékoságok

1. Vakok és gyengénlátók

Akiknek látóélességét távolra mindkét oldalon 0,3-nál rosszabbnak minősítette a szemészeti vizsgálat, illetve akiknél központi idegrendszeri károsodás talaján centrális látászavar alakult ki és az illető aliglátó.

2. Siketek és nagyothallók

Akiknek hallásküszöb értéke mindkét oldalon a beszédfrekvenciákon 40 dB felett van és ezt audiológiai állomás igazolta.

L) Mozgásszervi fogyatékoságok

1. Egy végtag vagy egy jelentős szegmentjének hiánya. Vesezületett vagy szerzett végtaganomáliák, ha tartós funkciózavarral járnak.

2. A központi idegrendszer sérüléseire visszavezethető súlyos mozgászavarok, bénulások.

3. A gerincoszlop és a mellkas deformitása, amely erősen károsítja a támasztó és mozgató funkciókat vagy légzési, illetve keringési zavart okoz, amely miatt a betegség különleges gyógykezelést igényel, ha műtét (műtét után 1 évig) vagy éjjel-nappal fűző viselése szükséges (a viselés ideje alatt).

4. Achondroplasia.

5. Aki a mozgásszervi fogyatékosága következtében korának megfelelő önálló életvitelre képtelen, szükséges helyzetváltoztatásaihoz segítségre van szüksége, állandó terápiára és orvosi gondozásra szorul, ellátása a szülő részéről fokozott gondozást igényel.

M) Értelmi fogyatékoság

1. A súlyos halmozottan fogyatékosok (BNO kód F73).

2. Középsúlyos fokban fogyatékosok (BNO kód F71-F72).

Akiknek IQ pontja 20-49 között határozható meg, olyan teszttel, amelynek átlaga 100-nál van, és standard deviációja 15.

N) Pervazív fejlődési zavarok

1. Autizmus

2. Mutizmus

O) Pszichiátriai betegségek

Elmebetegség és súlyos magatartási zavar, melynek okán a gyermek közösséget, nevelési és oktatási intézményt - ide nem értve a speciális közösség, illetve nevelési és oktatási intézmény esetét - önmaga és a közösség veszélyeztetése miatt nem látogathat.

P) Többszörös és összetett betegségek

Többszörös és összetett betegségek, melyek együttesen felelnek meg a rendeletben meghatározott feltételeknek.

Q) Neonatológiai utóképek

1. 1500 gramm születési súly alatt 3 éves korig különös betegség nélkül.
2. A központi vagy perifériás idegrendszer perinatálisan, illetve újszülöttkorban elszenvedett súlyos, maradványtünetekkel gyógyult károsodásai.
3. Bronchopulmonális dysplasia.

**A MAGASABB ÖSSZEGŰ CSALÁDI PÓTLÉKRA JOGOSÍTÓ BETEGSÉGET VAGY
FOGYATÉKOSSÁGOT MEGÁLLAPÍTÓ IGAZOLÁS KIADÁSÁRA JOGOSULT
SZAKORVOS**

A) 1. Anyagcsere- és endokrinbetegségek

Endokrinológus szakorvos

Gyermek gasztroenterológus szakorvos

A) 2. Anyagcsere- és gasztroenterológiai betegségek

Gyermek gasztroenterológus szakorvos, gyermekpulmonológus szakorvos

B) Kardiológiai betegségek

Csecsemő- és gyermekkardiológus szakorvos

C) Vesebetegségek

Nephrológus, urológus szakorvos

D) Immunpathológiai kórképek

Speciális szakorvos

E) Haematológiai kórképek

Haematológus szakorvos

F) Rosszindulatú daganatok, illetve leukémiák

Gyermekleukémia- és tumorcentrumok szakorvosa

G) Pulmonológiai kórképek

Gyermekpulmonológus szakorvos

H) Neurológiai betegségek

Gyermekneurológus szakorvos

I) Bőrgyógyászati betegségek

Bőrgyógyász szakorvos

J) Egyéb krónikus betegségek, illetve fejlődési rendellenességek

Speciális szakorvos

K) Érzékszervi fogyatékoságok
Gyermekszemész szakorvos, csecsemő- és gyermek fül-orr- gégész szakorvos,
audiológus szakorvos

L) Mozgásszervi fogyatékoságok
Speciális szakorvos

M) Értelmi fogyatékoság
Különböző szakértői bizottságok szakorvosai

N) Pervazív fejlődési zavarok
Speciális szakorvos

O) Pszichiátriai betegségek
Speciális szakorvos

P) Többszörös és összetett betegségek
Érintett szakorvosok

Q) Neonatológiai utóképek
Neonatólógus szakorvos, gyermekneurológus szakorvos

ÉRDEKVÉDELMI SZERVEZETEK

Autisták Érdekvédelmi Egyesülete

1066 Budapest, Jókai u.2-4. II. emelet

Tel.: 1/301-9067, 354-1073

Fax: 1/302-0194

autist@interpont.hu

www.esoember.hu

Értelmi Fogyatékosok és Segítőik Országos Szövetsége

1085 Budapest, Üllői u. 14. I/6.

Levelezési cím: 1365 Budapest, Pf. 705

Telefon/fax: 1/411-1356, 1/411-1357

efoesz@efoesz.hu

www.efoesz.hu

ÉTA – Értelmi Sérülteket Szolgáló Társadalmi Szervezetek és Alapítványok

1158 Budapest, Molnár Viktor u. 94 - 96.

Telefon/fax: 1/414-0500, 414-0501

etasz@mail.axelero.hu

www.eta-szov.hu

Mozgássérültek Egyesületeinek Országos Szövetsége

1032 Budapest, San Marco u. 76.

Tel.: 1/388-5529, 1/388-2387, 1/388-2388, 1/454-1174, 1/454-1136, 1/368-1758

Fax: 1/454-1144

meosz@meoszinfo.hu

www.meosz.hu

Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége

1068 Budapest, Benczúr u. 21.

1388 Budapest, Pf. 80

Tel.: 1/351-0434

Fax: 1/342-1989

titkarsag@sinosz.hu

www.sinosz.hu

Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége

1146 Budapest, Hermina út 47.

Tel.: 1/384-8440, 1/384-5028

mvgyosz@axelero.hu

www.mvgysz.budapest.hu

Halmazottan Sérültek Szülõszövetsége

2132 Göd IV. Béla király u. 16.

Tel./Fax: 06-27-310-863

hserultekszsz@vnet.hu

Országos Jelnyelvi Tolmácshálózat

Budapest:

Korner Budapesti Jeltolmács Szolgálat

cím: 1067 Budapest, Eötvös u. 26/b.

fax: 3010607

mobil/sms: 30/5557999 telefon: 3010607

e-mail: info@korner.hu

Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége Budapesti Jelnyelvi Tolmácsszolgálat

cím: 1068 Budapest, Benczúr u. 21.

fax: 4137938

mobil/sms: 30/8587373 telefon: 4137937

e-mail: tolmacsszolgalat@sinosz.hu

Vidék

Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége Baranya Megyei Jelnyelvi Tolmácsszolgálat

cím: 7621 Pécs, Jókai u. 9.

fax: 72/532-516

mobil/sms: 30/5739058 telefon: 72/225-156

e-mail: pecs.tolmacs@sinosz.hu

Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége Bács-Kiskun Megyei Jelnyelvi Tolmácsszolgálat

cím: 6000 Kecskemét, Táncsics M. u. 19.

fax: 76/417587

mobil/sms: 70/3311878 telefon: 76/417-587

e-mail: kecskemet.tolmacs@sinosz.hu

Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége Békés Megyei Jelnyelvi Tolmácsszolgálat

cím: 5600 Békéscsaba, Trefort u. 19-23.

fax: 66/467-461

mobil/sms: 70/317-3403 telefon: 66/467-461

e-mail: bekescsaba.tolmacs@sinosz.hu

Agria-Humán Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Jelnyelvi Tolmácsszolgálat

cím: 3530 Miskolc, Erzsébet tér 2.

fax: 46/506-374 mobil/sms: 20/3844795 telefon: 46/506-373

e-mail: agriahu5@axelero.hu

Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége Csongrád Megyei Jelnyelvi Tolmácsszolgálat

cím: 6722 Szeged, Attila u. 3.

fax: 62/632-887

mobil/sms: 70/5146830 telefon: 62/632-886

e-mail: szeged.tolmacs@sinosz.hu

Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége Fejér Megyei Jelnyelvi Tolmácsszolgálat

cím: 8000 Székesfehérvér, Fürdő sor 3.

mobil/sms: 70/514-6870

e-mail: szekesfehervar.tolmacs@sinosz.hu

Magyar Máltai Szeretetszolgálat Győr-Moson-Sopron Megyei Jelnyelvi Tolmácsszolgálat

cím: 9021 Győr, Amadé L.u. 1.

fax: 96/335-294

mobil/sms: 30/560-1747 telefon: 96/523-342

e-mail: jtszgyor@axelero.hu

Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége Hajdú-Bihar Megyei Jelnyelvi Tolmácsszolgálat

cím: 4024 Debrecen, Varga u.8.

fax: 52/349-870

mobil/sms: 70/317-3409 telefon: 52/349-870

e-mail: debrecen.tolmacs@sinosz.hu

Agria-Humán Heves Megyei Jelnyelvi Tolmácsszolgálat

cím: 3300 Eger, Rákóczi u. 15.
fax: 36/510-741
mobil/sms: 20/2320711 telefon: 36/510-740
e-mail: agriahu4@axelero.hu

Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Jelnyelvi Tolmácsszolgálat

cím: 5000 Szolnok, Szapáry u. 19.
fax: 56/413-187
mobil/sms: 70/3173394 telefon: 56/413-187
e-mail: szolnok.tolmacs@sinosz.hu

Magyar Máltai Szeretetszolgálat Komárom-Esztergom Megyei Jelnyelvi Tolmácsszolgálat

cím: 2890 Tata, Vasút u. 64. / 2500 Esztergom, Kossuth L. u. 42.
mobil/sms: 70/2445846 telefon: 34/382084
e-mail: tolmacsszolgalat@fw.hu

Agria-Humán Nógrád Megyei Jelnyelvi Tolmácsszolgálat

cím: 3100 Salgótarján, Fő tér 1.
fax: 32/432-407
mobil/sms: 30/5562343 telefon: 32/432-407
e-mail: jeltolmacs@starjan.hu

Harke Pest Megyei Jelnyelvi Tolmácsszolgálat

cím: 1068 Budapest, Székely Bertalan u. 11.
fax: 3026034
mobil/sms: 30/4624580 telefon: 3026034
e-mail: harke.pest@jtsz.hu

Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége Pest Megyei Jelnyelvi Tolmácsszolgálat

cím: 1068 Budapest, Benczúr u. 21.
fax: 3421989
mobil/sms: 30/9999287 telefon: 3510434
e-mail: pesti.tolmacsszolgalat@sinosz.hu

Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége Somogy Megyei Jelnyelvi Tolmácsszolgálat

cím: 7400 Kaposvár, Irányi D. u. 12.

fax: 82/320-506

mobil/sms: 20/252-8311 telefon: 82/320-506

e-mail: kaposvar.tolmacs@sinosz.hu

Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Jelnyelvi Tolmácsszolgálat

cím: 4400 Nyíregyháza, Szabolcs u. 2.

fax: 42/401621

mobil/sms: 70/3173397 telefon: 42/401-621

e-mail: nyiregyhaza.tolmacs@sinosz.hu

Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége Tolna Megyei Jelnyelvi Tolmácsszolgálat

cím: 7100 Szekszárd, Ady E. u. 14.

fax: 74/412-380

mobil/sms: 70/5146869 telefon: 74/510-832

e-mail: szekszard.tolmacs@sinosz.hu

Magyar Máltai Szeretetszolgálat Vas Megyei Jelnyelvi Tolmácsszolgálat

cím: 9700 Szombathely, Margáréta u. 1.

fax: 94/505969

mobil/sms: 30/589 7379 telefon: 94/310417

e-mail: vas@jtsz.hu

Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége Veszprém Megyei Jelnyelvi Tolmácsszolgálat

cím: 8200 Veszprém, Budapesti út. 16.

fax: 88/328-856

mobil/sms: 30/4018312 telefon: 88/328856

e-mail: veszprem.tolmacs@sinosz.hu

Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége Zala Megyei Jelnyelvi Tolmácsszolgálat

cím: 8900 Zalaegerszeg, Kosztolányi u. 23.

fax: 92/401-475

mobil/sms: 30/312-6380 telefon: 92/401-475

e-mail: zala.tolmacs@sinosz.hu

ENGEDÉLYEZETT TÁMOGATÓ SZOLGÁLATOK

Ir. szám	Település	Utca, házszám	Megnevezés
2730	Albertirsa	Dózsa Gy. U. 26.	Albertirsai Speciális Foglalkoztató Otthon és Intézményi Tám. Szolgálat
6783	Ásotthalom	Felszabadulás u. 2-6.	Gondozási Központ
6500	Baja	Pokorny u 1-3	Bajai Egyesített Szociális Intézmény
6500	Baja	Pokorny u. 1-3	Egyesített Szociális Intézmény
8184	Balatonfűzfő	Szállás u.6.	Move Támogató Szolgálat
5600	Békéscsaba	Bartók B. út 12.	Egyesített Szociális Intézmény Központ, 'D' Idősek Otthona
5600	Békéscsaba	Orosházi út 71.	Mozgáskorlátozottak Békés Megyei Egyesülete Támogató Szolgálat
5600	Békéscsaba	Orosházi út 71.	Mozgáskorlátozottak B. M. Egyesülete Önálló Életvitel Központ és Támogató Szolgálat
5600	Békéscsaba	Jókai u. 15.	Mozgáskorlátozottak B. M. Egyesülete Napraforgó Támogató Sz.
1012	Budapest 01. ker.	Attila út. 89.	Budavári Önk. Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat
1028	Budapest 02. ker.	Pincészer u. 20/a.	Súlyosan Mozgássérültek Bethesda Segélyező Alapítv. Támogató Szolg.
1028	Budapest 02. ker.	Len u. 15/a.	Egalítás Mozgássérültek Létebiztonságát Elősegítő Alapítv. Támogató Szolg.
1032	Budapest 03. ker.	Gyenes u. 12.	III.sz. Gondozási Központ, Támogató Szolgálat
1044	Budapest 4.ker.	Hajnal u.5.	Támogató Szolgálat
1061	Budapest 6. ker.	Király u. 38.	Terézvárosi Gondozó Szolgálat
1068	Budapest 06.ker.	Király u. 82. félemelet 6.	Tamasz a Csupaszívek Társasága Terézvárosi Támogató Szolgálat
1076	Budapest 07. ker.	Hernád u. 27.	Értelmi Fogyatékosok Fővárosi Érdekvédelmi Egyesülete

1072	Budapest 7.ker.	Klauzál tér 5.	Küldetés Egyesület
1115	Budapest 11. ker.	Bartók Béla út 96.	Magyar Karitás Rév Szenvedélybeteg Segítő Szolgálat
1122	Budapest 12. ker.	Kékgolyó u. 19.	Magyarországi Krízisintervenció Kp. Egy. Támogató Szolgálat
1135	Budapest 13. ker.	Róbert Károly krt. 102.	Támogató Szolgálat
1212	Budapest 21. ker.	Völgy u. 82.	Csepeli Gondozási Központ, Fogyatékosokat Támogató Szolgálat
	Debrecen	Thomas Mann u.3/a fsz.2.	Kezünket Nyújtjuk Támogató Szolgálat
4025	Debrecen	Hatvan u.1/c	Tiszántúli Református Egyházkerület Támogató Szolgálat
4033	Debrecen	Mátyás k. u.10/a.	Liget Lakóotthon
4130	Derecske	Köztársaság út 103.	Derecskei Mentálhigiénés és Ápolási Központ Kht
3300	Eger	Rozália u. 21.	Autista Alapítvány
2030	Érd	Emma u. 8.	Szociális Gondozó Központ Támogató Szolgálat
4900	Fehérgyarmat	Tömöttvár u.29-31.	Városi Szociális Központ
9024	Győr	Kálvária u. 2.	Fogyatékosok Napközi Otthona és Támogató Szolgálat
5700	Gyula	Lahner Gy. u. 9.2/11.	Támogató Szolgálat
5300	Karcag	Dózsa György u.9.	Move Reménység Támogató Szolgálat
6000	Kecskemét	Margaréta u 2	KMJV Önk. EÜ. és Szoc.Intézmények Igazgatósága Támogató Szolgálat
6200	Kiskőrös	Kossuth l. u 27	Egyesített Szociális Intézmények Humán Támogató Szolgálat
6400	Kiskunhalas	Nefelejcs u.9.,	Nefelejcs Szakosított Otthon Fogyatékosok Napközi Otthona
5310	Kisújszállás	Deák F. u.10.	Move Segítség Támogató Szolgálat

4600	Kisvárd	Tompos uti ltp. 1.	Városi Bölcsőde és Rehabilitációs Napköziotthon
9900	Körmend	Thököly u. 46.	Szociális Szolgáltató és Információs Központ Támogató Szolgálat
9900	Körmend	Kossuth u.26.	Egészségügyi és Szoc.Intézmény
8868	Letenye	Petőfi u.40.	Magyar Kolping Szövetség Támogató Szolgálat
5400	Mezőtúr	Szolnoki út 37	Támogató Szolgálat
3526	Miskolc	Szentpéteri kapu 80.	Szimbiózis Alapítvány- Támogató Szolgálat
3526	Miskolc	Kassai u. 19.	Mozgássérültek és Barátaik Miskolc Városi Egyesülete- Támogató Szolgálat
4400	Nyíregyháza	Vécsey köz 4.	ÉFOÉSZ SZ-SZ-B Megyei Egyesület Támogató Szolgálat
4400	Nyíregyháza	Ungvár sétány 35/a	Nyírségi Támogató Szolgálat
7030	Paks	Kishegyi u 46-48.	Támogató Szolgálat
8500	Pápa	Jókai u.34.	MOVE Kézenfogva Támogató Szolgálat
7632	Pécs	Krisztina tér 9.	Integrált Nappali Szociális Intézmény
7633	Pécs	Endresz Gy. u. 21-23.	Értelmi Fogy. Egyesített Szoc. Intézete
7629	Pécs	Apafi u. 101.	Máltai Sz.Sz. Pécsi Területi Szerv
7627	Pécs	Gesztenyés u. 2.	Kerek Világ Jóléti Szolgálat Alapítvány Mozgássérültek Napközi Otthona
3630	Putnok	Szkala Bertalan 20.	Városi Egészségügyi és Szociális Központ Szociális Gondozási Központja
5085	Rákóczi falva	Kossuth L. u.13.	Egyesített Szociális Intézmény
9400	Sopron	Kossuth u. 10	Családsegítő Intézet
8330	Sümege	Kossuth u.31.	Szociális Gondozási Központ
6725	Szeged	Veresács u. 17/b.	Szegedi Mozgássérültek Alternatív Egyesülete (Támogató Szolgálat)

5000	Szolnok	Baross gábor út 56.	Impulzus Egyesület
5000	Szolnok	Csokonai út 34.	Esély a Hátrányos Helyzetű Embereknek Alapítvány
5000	Szolnok	Somogyi Béla út 4/a	Mozgássérültek Jász-Nagykunszolnok Megyei Egyesülete
9700	Szombathely	Bem j.u.9/b.	Regionális Szoc. Forrásközpont 'Esély' Fogatékosokat Támogató Szolgálat
2890	Tata	Almási u. 43.	Szociális Alapellátó Intézmény Támogató Szolgálat
5233	Tiszagyenda	Gorkij út 20/a	Egyesített Szociális Intézmény Gondozási Központ
5322	Tiszaszentimre	Kossuth út 2.	Szociális és Gazdasági Intézmények Igazgatósága
4244	Újfehértó	Petőfi u. 37.	ÉFOÉSZ SZ.-SZ.-B.M.-i Egyesülete
4065	Újszentmargita	Bödönhát 30.	Támasz-Gondviselés Egyesület, Támogató Szolgálat
2225	Üllő	Pesti út 124.	Üllői Mozgáskorlátozottak Egyesülete Támogató Szolgálat
2225	Üllő	Pesti út 124.	Civil Szolgáltató Kht
2600	Vác	Rákóczi út 36.	Támogató Szolgálat
8445	Városlőd	Kossuth u.68.	MOVE Esély Támogató Szolgálat
2112	Veresegyház	Kálvin u. 6.	ÉFOÉSZ Veresegyházi Támogató Szolgálat
8200	Veszprém	Budapest u.16.	MOVE Egymásért Támogató Szolgálat
8420	Zirc	Bajcsy-zs. u. 9.	Családsegítő-Gondozó és Gyermekjóléti Szolgálat

TÁJÉKOZÓDÁST SEGÍTŐ HONLAPOK

Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közalapítvány
www.fszk.hu

Fogyatékosügyi Portál
www.fogyatekosugy.hu

Fogyatékos Emberek Magazinja, információs portál
www.serultek.hu

Kézenfogva Alapítvány
www.kezenfogva.hu

ffriss fogyatékos fiatalok információs honlapja
www.motivacio.hu/ffriss

Fogyatékosággal kapcsolatos Portál
www.fogyatekos.hu/index.php

Fogyatékos üdültetés
www.veledis.hu

Fogyatékosügyi linkcenter
<http://fogyatekos.linkcenter.hu/>